

MIHAI ISPIRESCU

Trăsura la scară

comedie

PERSONAJELE

- BOIANGIU
- PAȘTEANU
- STÂNCIUGEL
- DOREL
- FEMEIA
- SECRETARA
- PRIMUL SUBALTERN
- AL DOILEA SUBALTERN
- AL TREILEA SUBALTERN
- AL PATRULEA SUBALTERN
- DOUĂ PERECHI DE FIGURANȚI
- O SILUETA

Fulgerele unui tub de neon, aproape consumat, dezvăluie, în răstimpuri, zidul cenușiu, cu patru uși masive, încastate în el. Lingă prima, spinzură un panou gol, purtând inscripția „Cinste lor!”. Deasupra ușii, sub ceasul cu secundar central, o inscripție luminoasă: „Camera 4”. Săgeata din stînga indică „Spre ieșire”. Răzbat voci, apeluri telefonice, țâcănitul mașinilor de scris. Raza sputului se concentrează pe ceasul de perete, al cărui tic-tac începe să se audă în crescendo. O vreme. Apoi, întunerie, liniște. Luminile se reaprind pe un bizar mecanism increment, conglomerat de roți, palete de mori de vînt, arcuri, elice, manometre, pedale, prinse de un cadru metalic semicircular, legate între ele prin fire, pîrghii, curele de transmisie. Cîteva roți poartă — ca într-o organigramă — și diverse inscripții: „Potențial”, „Decizie”, „Fenomen”, „Acțiune”, „Efort”.

De undeva din spate, tovarășul Boiangiu intră ștergindu-se pe miini. Contemplă o clipă construcția, după care trece la oglinda înaltă, cu picior, își controlează figura față-profil, scoate un sandviș și-n timp ce mușcă din el cu poftă privește, în continuare, visător, întregul angrenaj. Se apropie și controlează un manometru, citește un termometru, ascultă o roată care stă, apoi merge mulțumit spre biroul unde se rează, în cămașă, cu cravata desfăcută, spre a continua lucrul. Scrie concentrat, cu spor, dar deodată se oprește. Cântă nervos prin vrafal de dosare, inghesulte deasupra telefoanelor.

BOIANGIU ...'straordinar!... Parcă a intrat în pământ!... (Mai răscolește.) Nu e!... (Renunță.) Mă rog!... (Potrivește lumina vetezei pe paginile scrise.) Vasăzică!... (Reia cu voce tare.) ...Parte integrantă, mesageră a tradițiilor, mișcarea a înregistrat, și în județul nostru, de la an la an, o continuă dezvoltare, un progres evident, demonstrând astfel încă o dată nescăpatele valențe, vigoarea, forța și dezvoltarea ei fără precedent, ca și... Fără „...ca și...” (Taie.) Punct! ...Tocmai de aceea, am considerat de datoria noastră să subliniem, în spiritul exigenței critice și autocritice ce ne caracterizează, rezultatele obținute în întreaga activitate de până acum, activitate care o situează la cote valorice neatînse vreodată... (Biziitul soneriei. În dictafon.) Tovarășa Lia! Ți-am spus că nu primesc audiențe! Nu-s aici! Pentru nimeni! (Vocea secretarei: „Șeful, dar vă caută...” (Întrerupe răstit.) Pentru nimeni! (Închide. Reia.) ...neatinse vreodată, în vederea jalonării din mers a principalelor direcții ale dezvoltării ei viitoare, la cote valorice tot mai înalte. Punct. (Mulțumit.) Se leagă materialul, se leagă frumos, ce mai... Sună bine! Plin! Auzi în el cum merge mișcarea... (Privește mecanismul.) Bate-ntr-una! (Își aduce aminte. Sare.) Lista! Totuși, unde am pus eu lista cu ale zece cuvinte care-i plac tovarășului Pascu?! Preciz vine la adunarea generală, o conduce-o chiar dînsul, și mie taman alea zece să-mi lipsească? Păi, mă critică de-mi sar fulgii!... N-ajunge că la „Ziua femeii”, cînd a solicitat „Rița” vocal, n-am avut un lucrător în colectiv s-o execute? Unul nu s-a găsit. S-au interpretat alte tematici?... S-au interpretat!... Toată grupa sindicală l-a scos la „Periniță” pînă-a rămas blocat în genunchi, că dînsul suferă cu saiele, e-adevărat, distracție a fost, dar dacă n-a fost „Rița”, tot degeaba, în ansamblul ei, acțiunea n-a reușit. Acuma... „Unde-i «parametru», Boiangiule?!...” Parcă-l aud... „«Efervescență», mă, «împliniri», «tribună»?!

Un cuvînt din toate astea n-a sunat în material. Cum vrei tu, atunci, să meargă mișcarea aia, să-i pătrunzi fenomenele la esență? De-aia le mai perpelești, mai te învîrtești printre ele, pe deasupra lor, ca musca pe farfurioară bizzz! bizzz!... sfirrr... și poc! Cazi în bot! Unde-i viața? (Dă de listă. Strigă.) S-a găsit! (Citește dintr-o suflare.) „...carențe”, „...conturăm”... „stadiu”... „direcție”... „parametri”... „fenomen”... (Fluturînd lista.) Iat-o! (Își tamponează fruntea. Scoate o sticlă ascunsă în birou. Toarnă într-unul din paharele aflate lângă garafă. Bea dintr-o înghițitură, apoi reumple paharul cu apă și-l pune la loc. Relaxat.): ...După atîția ani, mai greu ne prind fenomenele Sfirrr! Poc!”, cum vă exprimați dumneavoastră, în aer, vreau să spun. Ia să vedem acum... (Reia paginile scrise.) Immm... da... „Amplu, ample, amplă”... (Urmărește rîndurile.) Băgăm aici „parte integrantă, mesageră a tradițiilor”... zicem „amplă mișcare a...” cutare și cutare. Așa... Mai departe... „profund-profunde”. (Se uită peste hirtii.) ...Da!... „carențe”... Buun!... „conturăm”... „stadiu”... „jaloane”... „fenomen”... „direcție”... (Mulțumit.) Biiine!... Perfect! (Privește mecanismul. Sare din nou, panicat.) „Parametru”! (Caută în material.) „Parametru”! (Taie. Scrie. Citește apăsător.) ...La nivelul noilor parametri cantitativi și calitativi. (Se mai uită o dată peste pagini, privește iar roțile, apoi trece la oglinda în care se studiază față-profil.) Bine o duc scriitorii aștia, dom'le!... Cred și eu. Bine de tot! Taca-taca, taca-taca, și nici-o răspundere, nimic!... Beletistică! Să-și bată ei capul, cu materiale, conținut, cu... Ferit-a!... Dar bănișorii, cum îi mai umflă... He, he... De cînd îmi tot zic ce lucruri aș putea face și-n domeniul ăsta, mai cu miez, mai cu viață, mai cu prospețime decît tot ce s-a scris pînă-acum, dar... (privindu-și fața de-a-proape.) ...tot amin, dacă sarcinile, uite... (Își studiază ochii.) Pungulițe?

Cum nu... Pungulițe, da! (Strigăt.) Pungulițe! S-ajung să mă critice în ziarul local, după atîția ani de muncă rodnică, zi-noapte, mereu aici, mereu la post, că mișcarea stă! (La propriul chip din oglindă.) Cum stă, tovarășu', crăpa-ți-ar pixul cu care afirmi!? Cum stă, cînd merge mai bine ca ori-cînd? Toată ziua i-auzi motorul... (Ascultă.) ...Bate-ntr-una. A, că poate fi im-bunățită. poate? Continuă?... De acord! Asta e altceva. Intră în firea noastră să vrem mai mult, să facem mai mult, să... Doar de-ala zi, noapte, cu minciile sufocate, fără preț, fără odihnă, lucrăm materiale, referate, in-formări. O vezi crescînd sub ochii tăi, cum prinde viață, tot mai dina-mică, mai amplă, îi simți pulsul fier-binte, clocotitor. „Mereu s-o ai în cap” ...cum spune tovarășul Pascu... „o clipă să n-o lași, că te lasă și ea pe urmă”... (Palmă în birou. Strigăt.) ...După atîta trudă, vine un nu știu cine, un gazetăraș, un deștept oare-care, să... Nu mi-a fost și nu mi-e frică de nimeni! Să se știe! Nicio-dată! Atîta timp cît muncești, munca... (Privește în jur. Se calmează.) Dar de ce mă enervez eu acuma? N-are rost. O să se mpiedice mersul miș-cării tocmai de un articol care afirmă că stă? Hai să fim serioși! (Liniștit.) Bine c-am terminat materialul! Mi-a ieșit frumos! S-au altoit zdrăvăn pe trunchiul lui cuvintele tovarășului Pascu. Alea zece. I-au dat mai multă viață!... Ei, o țigară, acum, ar fi aur curat. Dar unde sînt? (Caută în jur.) Dacă-aș ști!... (Hotărît, trage sertarul biroului. Își aprinde una.): Cum o s-ajung să-mi pitesc țigările de mine însumi?!... Metodă învățată de la Pășteanu. N-o mai pot tolera! Să mă las de fumat cu prețul sincerității. Nici n-aș avea motive. (Dispreț.) Doc-torii!... (Se răstoarnă în jîlțul con-fortabil al biroului.): ...Am o sănă-tate de fier, trag cît zece, alerg, mă zbat, prin mine... (aspiră fumul cu plăcere, ascultă) ...bate mișcarea mereu, merge-ntr-una, ceas absolut. i-auzi... (Se-ntrerupe, atent. Tot mai clară, prinde să crească o melodie în care, ca pe un disc uzat, se repetă obsedant aceeași notă. Răzbate apoi trapul mărunț, din ce în ce mai apro-piat, al unor cai, sunetul clopoștelor și zgometul ușor al unor roți rulînd pe caldarim. Mirat.) Ce-l asta? Ce se-ntîmplă? (Dă să se ridice, dar un colț al încăperii se luminează brusc. În picioare, o femeie, răsfoiește atentă un dosar. Boiangiu, perplex, întinde mina după paharul cu apă. Îl soarbe dintr-c înghițitură.) Surmenat, evi-

dent. Zi, noapte, douăzeci din două-zece și patru, într-una, nu-i ușor. (Își masează templele.) Persistă!...

FEMEIA (fără a-și ridica ochii din do-sar): Tovarășul Boiangiu!...

BOIANGIU: Dînsul...

FEMEIA Marin...

BOIANGIU Desigur... dar dumneavoa-stră cum ați intrat? Cum ați ajuns dumneavoastră aici? Cine sinteți?

FEMEIA (după ce a mai cercetat puțin dosarul, îl închide): Aveți datele com-plete. (Zîmbet fermecător.) Putem merge. Trăsura v-așteaptă!...

BOIANGIU (complet uluit): Trăsura! Care trăsura? Ce tot... Dacă nu v-aș vedea, dacă nu v-aș auzi vorbind, nu-l așa, dacă n-aș simți în minile mele biroul ăsta pe care-l știu de-o viață, aș zice că visez. Efectiv...

FEMEIA (zîmbet): Și, de ce nu? Nor-mal. Toți visăm. Totul începe așa ca-ntr-un vis...

BOIANGIU (și-a mai revenit): Ce să-nceapă, tovarășico, ce să-nceapă?!

FEMEIA: Plimbarea...

BOIANGIU: Care plimbare? Adică, eu nu-mi vād capul de treburi, de pro-bleme — în patru ani, o zi de con-cediu n-am avut —, nici pentru masa de prînz nu-mi găsesc vreme... (Semn spre mecanism.) ...Ultă-te bine la mine, pe umerii ăștia se sprijină toată miș-carea asta dezlănțuită, tot angrena-jul ăsta măreț, pe care-l vezi aici, pe care-l auzi, sînt pilonul lui neclin-tit, iar dumitale îți arde de fleacuri, de plimbări, de tilinci, de mai știu eu ce... Curî îți imaginezi dumnea-tă că o să plec eu? Cum...

FEMEIA: Mult mai simplu decît cre-deți...

BOIANGIU E clar! Pășteanu te-a tri-mis, să mă compromiți. Trebuia să mă gîndesc. Cel mai bun prieten! Aflați că noi n-avem timp de... (Îi întoarce spatele. Furios.) Tovarășa Lia! Tovarășa Lia! (Apare secretara, precipitată, cu carnețel și creion.)

SECRETARA Da, tovarășul Boiangiu!

BOIANGIU (o cercetează atent, din cap pînă-n picioare. Calm): Să-mi spui ce ți-am spus eu, dumitale, tovarășu Lia! (Răcnet.) Dar imediat să-mi spui!

SECRETARA (pierită): În legătură cu ce? (Se uită-n carnețel.) Nu-nțeleg, nu vă supărați!

BOIANGIU (șoaptă): Nu-nțelegi!

SECRETARA: Da. în acest sens... (În-ceput de plîns.) Și. vă rog, nu strigați așa la mine. Am și eu liceul, plus o tehnică, la bază, nu mînînc o literă din tot ce-mi dați să bat. Să știți că nici mama...

BOIANGIU (*calm*): Nicăi mama? Ce
îi-am spus în legătură cu faptul că
nu primesc audiențe? Că nu pri-
mesc pe nimeni absolut? (*Strigăt.*)
Am spus?

SECRETARA (*caută în caiet. Găsește*):
Da!

BOIANGIU (*calm*): Am spus! Atunci
ce caută dinsa aici?

SECRETARA (*se uită pe lângă el*): Cine,
vă rog?

BOIANGIU (*intorcindu-se. Demascator*):
Dinsa! (*Nu mai vede pe nimeni.*
*Descumpănit citeva clipe, apoi în fier-
bere.*) ...V-ați înțeles, care va să zică,
vă bateți joc de mine?! A fost aici,
adineauri, în biroul meu, față-n față,
am vorbit, am... (*Tresare. Ascultă. Se*
aude numai cîntecul depărtîndu-se.)

SECRETARA: Eu...

BOIANGIU: Șșșș! A plecat! Auzi?!

SECRETARA (*ascultă și ea*): Nimic!

BOIANGIU (*tăios, concludiv*): Ești omul
lui Pășteanu! Știam! Poți să pleci!
(*Își revine. Ton schimbă.*) A, nu, nu,
nu... Nu, tovarășa Lia. (*Numai miere.*)
Ia loc! Ia loc, te rog...

SECRETARA (*derutată*): Mulțumesc, lă-
sați!... Mai am o groază de treabă...
N-am trimis corespondența, n-am fă-
cut mapa, aștept și materialul acela
să-l bat, miine aș vrea și eu să plec
mai devreme, e sîmbătă, vin nașii la
noi și...

BOIANGIU: Ai să pleci, ai să pleci...
Sigur c-ai să pleci... (*Ia de pe birou*
o cutiuță. Îi deschide capacul.) Terog!
Foarte bune Mentolate. Parcă mes-
teci un brad. O plăcere...

SECRETARA (*încurcată complet*): Vă
mulțumesc, dar...

BOIANGIU: Ia două!...

SECRETARA: Am luat trei... de ce?
E...

BOIANGIU: Ia patru!...

SECRETARA: MULȚUMESC! E ziua
dumneavoastră? N-am știut... Vă spun
sincer...

BOIANGIU (*dulce*): A mea? (*Strigăt.*)
A dumatăle! (*Ton normal.*) De astăzi
nu mai lucrezi aici! (*Inchide capacul*
cutiei, o aruncă pe birou.) La mine,
disciplina nu poate fi încălcată. De
nimeni. Nimeni să nu-și permită să-mi
întoarcă mie cuvintele, să-mi nesoco-
tească indicațiile, să-și bată joc de
sarcini, să contravină normelor de
ordine interioară.

SECRETARA (*gata de plîns*): Dar, vă
rog, ce norme am contravenit eu, de
ordine interioară, cum vă exprimați...

BOIANGIU: Nimeni! Cînd am spus că
nu primesc, neanunțat, picior în bi-
rou, mă trezesc că dai drumul unor
persoane necunoscute care vin aici
cu docarul, cu brișca, cu atelaje, în

plină campanie, cu propuneri să mă
ia la plimbare, la chefuri, probabil,
să mă compromită, să... femei, bău-
tură... Pășteanu...

SECRETARA: 'Tovarășu' Boiangiu, dar
eu n-am dat drumu'!

BOIANGIU: Nu discut! Greșeala se
plătește. E de ajuns să îngădui unui
singur ins să-ți se urce în cap, că
imediat în spatele lui se formează o
coadă...

SECRETARA: Doar tovarășul Stănciugel
de la serviciul „Personal” v-a căutat,
v-am întrebat dacă-l primiți, mi-ați
spus că sînteți ocupat, și-alit. Azis că
revine... Restul... n-a fost nimeni aici,
n-a trecut nimenea pe la mine, n-am
lăsat pe nimenea să intre...

BOIANGIU (*concesiv*): Sigur! Sigur că
da. Cheile de la fișetul cu ștampile
le pui în dulăpior, lîngă condițiile de
prezență. Chiar miine va veni o nouă
tovarășă...

SECRETARA (*plinset*): Dar pe ce mo-
tiv, nu-nțeleg... vă spun obiectiv, dacă
era să fi greșit ceva, să nu fi văzut, mai
ziceam, dar cînd eu, cu ochii mei...
(*Boiangiu s-a așezat. Răsfoind un do-
sar, îi întinde, fără s-o privească, cu-
tia cu bomboane.*) Mulțumesc! Am
servit. (*Iese.*)

BOIANGIU (*răsfoind dosarul, icnește*):
N-a văzut, n-a auzit... Nu știe... Peste
tot și-a infiltrat Pășteanu ăsta oa-
menii... Să mă urmărească, să mă
suspecteze, să mă toarne. Plimbare!
Ei, punem noi lucrurile la punct.
Toată lumea, la muncă. Pe brînci!
(*Apasă butonul dictafonului.*) Șeful de
servicii, la mine!

(*Vocea Liet, în lacrimi: „Imediat!”*
Apar, în trap ușor, patru inși, identici
ca înfățișare, — costume sare-pîper, cra-
vate la fel, ochelari și mustați lipite —,
cărînd o masă lungă pe care o depun cu
grijă, traq scaunele și se așază de-o
parte și de alta, fără să vorbească nimic
între ei, privind țință înainte.)

BOIANGIU: Cum merge miscarea?

CEI PATRU SUBALTERNI (*în picioare*):
Tigiding!... Tigiding!...

BOIANGIU: I-auzi motorul?

CEI PATRU SUBALTERNI: Tigiding!
Tigiding!...

BOIANGIU: Bate-ntr-una!... (*Le face*
semn să se așeze. Toți patru scot
carnele la fel și-ncep să scrie auto-
mat.) ...Greutăți mai sînt însă, și nu
facem totul pentru rezolvarea lor. De
aceea v-am chemat. Există încă un
spirit de mulțumire care nu-i con-
structiv. chiar dacă avem rezultate
deosebite. Să ne luăm însă de gît cu
problemele mai zdravăn acolo unde
sînt, altfel...

PRIMUL SUBALTERN (scriind) : ...gît!...
 BOIANGIU (crunt) : Cum ? !...
 AL DOILEA SUBALTERN (îndrăzneşte, după ce, un moment, a domnit pînă) : Scrie mai greu... n-are doctoratul...
 BOIANGIU ...gît, da, cu problemele. Pentru că nu pot fi de acord cu atitudinea unora de prin alte colective de muncă, care, chiar dacă — așa cum precizăm — mișcarea noastră e mai dinamică decît oricînd, și decît a lor, ei afirmă că stă...
 CEI PATRU SUBALTERNI (sar în picioare) : Tigiding !... Ti !...
 BOIANGIU (semn să se așeze) : Să combatem asemenea afirmații la tovarășii care le mai fac, fiindcă așa merge vorba despre munca noastră, și nu-i bine, să arătăm că, într-adevăr, lipșuri mai avem și noi în acest sector...
 PRIMUL SUBALTERN (furat) : Stagnează bine...
 BOIANGIU (îl fulgeră cu privirea) : ...dar le biruim. Experiență avem destulă, păi, atunci, ia hai să urmărim o programare mai bună, o desfășurare mai concretă de forțe, să eliminăm cu desăvîrșire timpul morții, să nu ne lăsăm, cum zice un proverb, pe-o...
 AL DOILEA SUBALTERN : ...Tînjală !... (Pauză de gheață).
 BOIANGIU (aspru) : ...Ureche !... Cine a afirmat „tînjală” ? (Pauză. Sever, Primului subaltern.) Ce-ai scris dumneata ?
 PRIMUL SUBALTERN ...ureche !... (Arată caietul.)
 BOIANGIU : Dumneata ?
 AL DOILEA SUBALTERN (pierit) : ...tînjală.
 BOIANGIU : Dumneata ?
 AL TREILEA SUBALTERN : ...ureche !...
 BOIANGIU (semn cu capul spre Al patrulea subaltern) : ? !
 AL PATRULEA SUBALTERN : ...toc-mai dăm să scriu ureche-tînjală !...
 BOIANGIU (răcnet) : Se deformează... (ton normal) ...decî se și interpretează. (Răcnet.) Voit... (ton normal) ...greșit, de către unii, cuvintele mele, chiar în fața mea. Își permit unii să aibă dinșii părerile lor ca fiind ale mele. Aceasta nu este disciplină în muncă. Vom crea un climat și mai bun, o atmosferă și mai sănătoasă. De data aceasta am făcut precizări fără proces-verbal, dar pe viitor va fi nevoie, fiindcă am mai avut surpriza de a nu se recunoaște ce-am afirmat. Subliniez încă o dată : ureche. Rog, deci, să ne legăm cu toată răspunderea de tot ce se-ntîmplă aici, pentru... (Primului subaltern.) E deschisă vreo fereastră ?

PRIMUL SUBALTERN (se uită în jur) : Nimic !
 BOIANGIU Vine, așa, o răcoare ca de pivniță !... (Continuă.) Să ne legăm, spuneam, deci... (Bîzîitul dictafonului. Vocea Llei : „Tovarășul Stănciugel !”)
 BOIANGIU ...Să între ! (Continuă.) ...cu toată răspunderea, cu mai multă răspundere, de tot ce se-ntîmplă aici. la camera patru, unde sîntem noi, creierul organizatoric, ca să zic așa, de care depinde tot mai bunul mers al mișcării, dezvoltarea ei continuă. În ceea ce mă privește, nu voi precupeți nici-un efort. Pe sarcini !
 CEI PATRU SUBALTERNI (în timp ce ies cu masa, în același trap ușor) : ...Tigiding !... Tigiding !
 (Boiangiu trece în birou, își reface ținuta — strînge cravata, îndreaptă haina —, răvășește dosarele, apoi, cu o mină preocupată, se cufundă în lectura unuia dintre ele).
 STĂNCIUGEL (într-un costum negru, ușor lustruit, intră, cu mina întinsă) : Voie bună, sănătate, tov. Boiangiu, că-i mai bună decît toate...
 BOIANGIU (în picioare, cu căldură) : Ei, bată-vă, tovarășul Stănciugel, sănătate !... (Îl invită să se așeze.) Pofțiți !
 STĂNCIUGEL Tot cu munca, tot cu munca ?
 BOIANGIU : Păi, nu știți cum sînt sarcinile ? N-așteaptă...
 STĂNCIUGEL : Asta, așa-i.
 BOIANGIU Vă spun sincer : nu pot să-mi permit un moment de deconectare. Tot timpul, pe mișcare. E și bine, e și rău. Bine, pentru că nu mă abat de la țel și rezultatele...
 STĂNCIUGEL (apreciativ) : Cunoaștem, se știe...
 BOIANGIU ...rău, pentru că încep să dorm — cînd apuc — cu pumnii strînși, adică...
 STĂNCIUGEL : Trebuie deconectare. asta-i, da' poți ? Ce să-î mai ceri și organismului ăsta ? Uite, și eu, tot zic s-ajung odată cu soția s-o dau în lanțuri — răspund pe linie de personal și de bilciuri —. mă tot cheamă băieții, hai tovarășul Stănciugel, zău, o dată cu doamna. De la noi. s-o învirtim nitel, dar credeți că găsesc eu ora aia să mi-o rup ? Stropul ăla de timp ? Că de un strop e vorba, la urma urmei...
 BOIANGIU : Strop, sigur, dar ce să facem ? Vrem odihnă, să scăpăm nițel de focul muncii, dar nu sîntem fericiți decît cînd făptuim și nu ne bucurăm decît cînd activăm. (Rîs sănătos.) Ha ! Ha ! Ha !
 STĂNCIUGEL : Aștia sîntem, ce să ne mai dăm după prun, după alun ? !

Datoria, înainte de toate! (Se aude un pocnet sec. *Intineric complet*).

BOIANGIU (*agitat*): Ce se-ntîmplă? Lumină!

DOREL (*lingă veioza aprinsă. Are căști la urechi, o ladă cu scule, un aparat de emisie-recepție*): Nu vă speriați. Să trăiți!

STÂNCIUGEL (*miriit, aparte*): Cam de vreme...

DOREL (*lui Boiangiu, care-l privește holbat*): Mă scuzați! Eu sint! Tovarășul Tudorică, electricianul, sau Nea Dorel, mai popular, cum mă știe lumea...

BOIANGIU Păi, ce faci, tovule, ne crezi greutăți? Fedinguri în activitate? Noroc că n-a stat!...

DOREL: E un scurt pe fir și-avem sarcină să-l urmărim. Trece pe-aici, dar îl rezolvăm... (*Lui Stânciugel*) Mi-am luat și sculele astea, o să fie bine. Că nu știi de ce te lovești și pe urmă te uiti la treabă, dacă n-ai ce-ți trebuie. Auzi, ia uitați! Dar așa, ești blindat, nu?

STÂNCIUGEL Bine, tovarășu', ai grijă!...

DOREL: Auzi, ia uitați! Nici-o problemă!... (*Urmărind firul imaginar care trece de la Boiangiu, spre mecnism.*) Va să zică o ia pe-acolo și se duce-nainte... (*Dispar.*)

STÂNCIUGEL: Probleme...

BOIANGIU Ca-n orice sector. Și noi ne zbatem, dar rezultatele sînt tare frumoase...

STÂNCIUGEL ...Apreciabile, într-adevăr...

BOIANGIU Însă de, mai avem și noi greutăți.

STÂNCIUGEL Probleme-s peste tot. Sar ca lăcustele: pac! Pac!

BOIANGIU Exact! Frumoasă vorbă. Pac! Pac!

STÂNCIUGEL: Am și altele, foarte interesante. Într-o zi cînd ne-om mai găsi, am să vi le arăt. Cînd prind să mă mai smulg din fișe, dosare, autobiografii, unde merg, prin stațiuni, vile, hoteluri, case, șosele, mă ocup de agitația vizuală. Am și eu hobiul ăsta, cum se spune. Compun maxime. Uneori le scriu chiar cu mîna mea, dacă nu-mi fură bidineaua. ca-n vara trecută la Sinaia. Dar tot am apucat să afisez: „Veverița și atomul / Sint prietene cu omul!”...

BOIANGIU Asta-i a dumneavoastră? N-am știut!...

STÂNCIUGEL: Sigur! În general le găsesc instructive, dar mai ales, eficiente. Mi-aduc aminte, 's ani de-atunci, prin '46, parcă, cînd l-am compus pe primul!... Mă mutasem în casa unul fost industriaș și a doua zi i l-am scris mare, cu păcură, pe tapetul roz din hol „Mă burgheze ghiftuit, / Să nu te mai prind la lift!”... Urcă și pe picoarele tele, capitalul mă-ti, că-ți rup gîtul ca la pi-țigoi!... Asta i-am spus-o verbal, plus 80 de kile cîte aveam pe-atunci. L-a trăsnet damblaua pe loc. (*Se uită la cens.*) Tiii, cum trece vremea... Ne-am luat cu vorba, peste o oră am ședință și nici n-am apucat să mai revăd materialul, să-i dau o perie, o citire...

BOIANGIU D-apăi eu! De zile și nopți, tot la darea de seamă lucrez: aspecte, cifre, interpretări, exemple... (*Modest.*) Va fi și ca un bilanț al tuturor realizărilor pe care le-a obținut mișcarea de-aici, de la patru, de cînd, cu atîta strădanie o-ndrum, dar și-un arc deschis spre...

STÂNCIUGEL (*grav*): Tocmai în acest sens, tovarășul Boiangiu, am fost trimis și eu să aduc o veste bună!...

BOIANGIU (*surprins, vesel*): Ei, nu?! Ce vorbiți?

STÂNCIUGEL: Începînd cu intil...

BOIANGIU: Așa!...

STÂNCIUGEL: Ați fost avansat în muncă...

BOIANGIU (*se ridică în picioare, radios*): Vă mulțumesc, tovarășul Stânciugel! Vă mulțumesc foarte mult! E o mare bucurie ce-mi spuneți! Consider, într-adevăr, aceasta ca o recunoaștere nu atît a meritelor mele, mal puțin însemnate, poate, cit a întregii...

STÂNCIUGEL: ...mai încolo, da...

BOIANGIU (*ochii mari*):?!

STÂNCIUGEL: Ați fost avansat în muncă mai încolo. Veți lucra un birou mai la stînga, spre ieșire. Cel de-alături. Camera 3. Iată decizia!

BOIANGIU (*alb. Cade în scaun. Se ridică. Ia decizia. O citește. Cade din nou*): Mai încolo? Eu? Mai alături? Cine a hotărît? Camera trei?

STÂNCIUGEL: Mă depășește!...

BOIANGIU: Centrala știe?

STÂNCIUGEL: Nu cunosc... Eu asta am primit, altceva... Dar nu vād ce v-ar deranja atîta. Munca-i tot în domeniul, mai puțin 1000, e drept, dar ce să-i faci, nimeni nu-i de neînlocuit. Sintem doar niște piese care trebuie rotate, montate cît mai bine în angrenajul motorului, pentru ca mișcarea să progreseze. Dumneavoastră ați spus odată. Așa că: „Numai acolo mi-e bine / Unde-i nevoie de mine!”... (*Îi întinde un registru.*) Semnați aici, vă rog, de luare la cunoștință.

BOIANGIU (*privește o clipă năucit, apoi izbucnește. Aruncă registrul și stiloul. Ridică receptorul*): Imposibil. După atîta muncă, după atîția ani, după o viață sacrificată, aici, numai și numai aici, pentru bunul mers. așa, pe nepusă masă, dintr-o dată, fără altă

explicație, fără nimic, să mă trezesc
mutat, retrogradat...

STÂNCIUGEL (culegînd registrul) :
... avansat...

BOIANGIU ...ca o jucărie... Alo ! (Bate
violent în furcă.) Greșeală ! E o gre-
șeală ! Alo ! (Dorci, apărut în spatele
lui, face semne spre Stănciugel că le-
gătura-i întreruptă.) Alo ! Tovarășul
Pascu !

DOREL : Nu mai puteți vorbi. Scuzați !
E un scurt pe fir. Lucrez încă la
el !...

BOIANGIU (trintește telefonul peste bi-
rou. Lui Stănciugel) : De ce ? Spune-mi,
spune-mi că... (Își revine.) Spuneți-mi,
vă rog, poate știți ceva, trebuie să
știți, ce-am făcut, unde-am greșit ?
Cînd ? ! Cum ? !... Cum ? !... (Ridică
din nou telefonul.) Alo ! (Din recep-
tor prind să crească șușoteli care-l
înconjoară ca un viespar. Urlă învir-
tindu-se singur, în timp ce lumina
scade treptat, iar Stănciugel s-a re-
tras discret.) Unde sînteți ? Arăta-
ți-vă ! În față, să vă iau de piept, să
vă văd ochii, să vă scuipt mutrele !
Arătați-vă odată ! Credeți că nu mun-
cesc, trag chiulul. că nu sînt prezent
tot timpul, viguros, zdravăn, activ ? !
Alo ! Vreau să vorbesc cu centrala.
Tovarășul Pascu. De ce ? Să mi se
spună : n-am viață intimă, nu ies la
localuri, nu dansez, nu beau, nu vor-
besc cu nimeni, de 30 de ani neîn-
trerupt servesc mișcarea, atunci ? Toc-
mai acum, cînd e mai dinamică, mai
înfloritoare, merge mai bine ca ori-
cînd, auziți-i motorul, ascultați-l cum
bate ! Într-una !... bate !... bate !...

(Zidul coboară greoi. Raza sputului se
fixează pe ceasul al cărui tic-tac a de-
venit mai puternic și mai accelerat. Se
aude zgomet de mobilă împinsă, icneli,
scrișnituri, strigăte : „Tine ! împinge !...
lasă la mine !... ridică dinspre tine... mai
jos, că izbești ușa !... dă-i drumul...” Vocea
lui Boiangiu : „Stați ! Călimara, cariocile,
riglele, gumele, foile... materialul... ana-
liza. Opriti-vă ! Stați așa !...” Zgomotele
fi acoperă vocea, apoi se sting. Rămîne
doar tic-tacul ceasului. Deasupra ușii
alăturate se aprinde inscripția lumi-
noasă : „Camera 3”.)

(La ridicarea zidului, semicercul me-
canismului s-a mai restrîns, biroul este
mai mic, scaunul la fel.)

BOIANGIU (intră ducînd un vraf de
dosare, o servietă diplomat, o olastră,
două cupe. E mai obosit, arată mai
îmbătrînit. Depune obiectele pe bi-
rou, privește în jur) : Aicea, deci !...
Bine... (Se-ndreaptă spre oglinda în
care își cercetează atent chipul. Scoate

un flacon, ia o pastilă.) Foarte bine !...
Principalu-i că mă simt tînăr, viguros,
plin de elan. Arăt perfect. Nu ne te-
mem noi de muncă. Mișcarea să nu
stea. Și cît timp eu sînt mișcarea, ea
va merge ne-ntrerupt. Atîta mișcare
am în mine, că mă simt haos ; un
univers !... Totu-i să te cufunzi în pro-
cesul muncii. E ca o baie revigo-
rantă...

PĂȘTEANU (intră, jovial) : Marine ! Ai
venit, mă ? !...

BOIANGIU : Sandule ! Dragă Sandule,
ce plăcere ! Ia să te văd. Arăți minu-
nat ! Îți priește și locul ăsta...

PĂȘTEANU : De ce nu ? !... Unde-i
muncă, numai acolo îmi priește și, ca
șef, aici, la trei, nu mă pot...

BOIANGIU Chiar, dragă, tu acum...
(Își dă seama.) Mă scuzați, tovarășul
Pășteanu. Vreau să spun, dumnea-
voastră, acum, sînteți șeful meu di-
rect, cum ar veni...

PĂȘTEANU : Din moment ce ai fost
mutat aici, vom lucra împreună, de-
sigur... Înainte îmi erai tu șef, după
ce îmi luaseși locul la patru, nu ? O
cameră mai sus ; acum-s eu. Asta-i
relativitatea situațiilor, a realității !
Nimeni nu-i bătut în cuie...

BOIANGIU Exact, relativitate, mă gin-
deam și eu...

PĂȘTEANU Păi, cît are culoarul ăsta,
unde-i sectorul nostru, al mișcării ? !

BOIANGIU : Știu eu... vreo 15 metri...

PĂȘTEANU : Dacă are în trei minute
il poți străbate cu piciorul. Tot. De
la un capăt la altul. Nimica toată, ca
timp. Ei, dar intervine relativitatea
de care vorbeam și zice : Stai așa !
Într-un fel, nimica toată, ca timp,
numai într-un fel. Pentru că, într-al-
tul, uite, noi, în 30 de ani de muncă,
venim din cameră în cameră, mereu
unul în locul altuia și tot n-am ajuns
să-l traversăm. Tu ai văzut „Tunelul
timpului” ?

BOIANGIU Filmul ?

PĂȘTEANU Da ! L-ai văzut ?

BOIANGIU Parcă... la televizor... de-
mult...

PĂȘTEANU Culoarul ăsta e ca timpul.
Așa mi se pare mie citeodată. Tot
venim pe el din birou în birou și nu
ne mai oprim. Ne-mpinge mereu mai
încolo. Ha ! Ha ! Ha ! Ha !

BOIANGIU (furie stăpînită. Îl imită, cu
un ris acru) : Ha ! Ha ! Ha ! Ha ! Ha !
Un fel pesimist de a vedea lucrurile.
consider eu. Cum să ne-mpingă, nu
vă supărați ? Ne maturizăm. Nu pot
fi de acord, iertați-mă. Cu fiecare
an, știți cît am ars și ard eu pentru
activitatea aceasta, pentru mișcare !
Dacă nu-l roțiți să stea, pîrghie să
nu răspundă, verigă să nu se-nlăn-
țuie, apoi asta, fără nici o...

PAȘTEANU : Ce mai, acum iată-te subaltrenul meu. Din nou !...

BOIANGIU (*iși revine*) : Da, v-duceți aminte când jucam poarca în grădina la Lazaride ? Ca copii, mă refer...

PAȘTEANU : Mi-amintesc, cum să nu ?

BOIANGIU (*nostalgic*) : Minunat lucru, prietenia de-o viață.

PAȘTEANU ...Chiar din clasele primare, parcă, ne-am cunoscut, nu ? Când eram niște ținci...

BOIANGIU Gigilici, tovarășul Pășteanu, gigilici !...

PAȘTEANU (*revenire*) : ...Gigilici, așa-i !...

BOIANGIU Mi-aduc aminte de când v-am văzut prima dată, m-ați impresionat cum intrați țănoș pe poarta școlii, vă ținea fratele mai mare de mină, aveți o șapcă nouă, cu cozo-roc lăcuit, vă stătea drept pe capul ras ca un castravete... Numai ce m-am uitat o dată la dumneavoastră și v-ați și lungit în praf, cu șapca cit colo... De-atunci a-nceput prietenia noastră...

PAȘTEANU : Mai ții minte bradul din fața clasei ?

BOIANGIU Da, da... da... ! Stufos, înalt, bătrîn...

PAȘTEANU Cum te dădeam în recreații cu capul de el... Ți băgam rășină în urechi... (*Ride copios*.)

BOIANGIU : Iar eu, cum vă tăiam cu lama nasturii... și paltonul acela nou... albastru parcă... Ferfeniță vi l-am făcut, într-o recreație... Tot, tot, tot. O mie de molii să fi fost și... (*Ride peste Pășteanu*.)

PAȘTEANU (*iși șterge lacrimile*) : Cum ți înlocuim untul din tartine, cu plastilină galbenă, nu ? (*Ride*.)

BOIANGIU Da, da, da... Cît sînt de tare, parcă mi se pune un nod în gît și ochii mi se împăienjenesc a lacrimi de duioșie : mai țineți minte când v-am rupt primul dinte ? Dintr-un singur pumn ! (*Rid amindci în crescendo*.)

PAȘTEANU (*printre hohote*) : Când ți-am suflat prima față ?

BOIANGIU : Apoi, eu dumneavoastră...

PAȘTEANU Apoi, eu ție...

BOIANGIU : Apoi, eu dumneavoastră.

PAȘTEANU : Apoi, eu ție...

BOIANGIU (*răcnet*) : Apoi, eu dumneavoastră ! (*Calm*.) Apoi... posturile !... Apoi... Cîte și mai cîte... Viața !... (*Rămine în fața oglinzii, pe gînduri*.)

PAȘTEANU : Îmbătrînim, Marine, la asta te uiți ?

BOIANGIU : Mi-amintesc, când vă eram eu șef. de ziua mea, m-ați dus la un bazar. După cîteva sprîțuri și trageri la semn, m-ați pus să mă uit într-o oglindă. Ziceati că vreți să-mi faceți o surpriză plăcută cu ocazia onomasticii. Era o oglindă mare, cu picior, cu ramă daurită, frumoasă, înzorzonată, ca și asta. Numai că n-am

apucat bine să mă privesc și deodată toată făptura mi s-a răsucit. Ființa mi-a apărut ca a unui broscoi turtit și caraghios...

PAȘTEANU (*hohote de ris*) : Da, da, da... lătit, răsucit, știu...

BOIANGIU : ...și totuși eu : un fel de armonică veche cu piciorul de pămînt și totuși corpul meu, cu ochii mei, vii, în grămada aia ghemuită, spre pămînt. Mintea mea înțelegea că nu era decît o simplă glumă de-a dumneavoastră...

PAȘTEANU (*iși șterge ochii*) : Glumă ? Ha, ha, ha, ha !...

BOIANGIU ...fiindcă mi-a poruncit să zimbesc și am zîmbit. (*Ride și el. Brus, serios*.) O crăpătură verzuie, într-o față obosită. Deodată, am simțit o spaimă nestăpînită, care nu mă mai părăsește, care-mi ingheață singele în vine de cîte ori mi-aduc aminte, pentru că în aceeași clipă mi-a trecut prin minte că și ceilalți, lumea, mă putea vedea la fel. De-atunci v-am iubit și mai mult, de-atunci mă tot privesc cu grijă în apele astea înșelătoare, nu cumva...

PAȘTEANU (*ton schimbat. Șef*) : ...Hai să lăsăm aniintirile. Cît ar fi de plăcute, ne fură din prezent, or, noi avem nevoie de el pentru viitor ! N-ai prezent, nu-i viitor !

BOIANGIU (*mobilizat*) : Mișcarea n-așteaptă !...

PAȘTEANU Vezi ? Unde ți-e carnetul ? (*Boiangiu îl scoate și-ncepe să noteze*.) Te vei ocupa aici, la trei, tot de sectorul „organizare științifică”. Vei întocmi, ca atare, pînă la 15 a.c. — pe 20 trebuie să-l predau eu — un studiu aprofundat, cu concluzii și propuneri concrete privind mersul mișcării, ce-ar trebui să facem noi, adică, pentru ca ea să miște cît de cît...

BOIANGIU (*răcnet*) : Dar mișcă ! (*Iși revine*.) Scuzați-mă ! Mișcă ! Mai mult nu se poate dintr-o dată. Progresiv.

PAȘTEANU : Acum eu vorbesc. Progresiv, dar nici să stea, nu ? ! Pentru asta avem de limpezit cîteva probleme majore, cum să acționăm mai bine. Să ne orientăm. E cunoscut, munca se compune din acțiuni, iar acțiunile, la rîndul lor, din înlănțuirea unor suite...

BOIANGIU : ...interacțiuni !...

PAȘTEANU : Ei, aici să vedem noi, care-s cele mai eficiente, pe subiecți, să desprindem concretul. Cum și cît ! Valoarea. Care-i ? Să facem, adică, un... brainstorming. Ai auzit de el ?

BOIANGIU (*prompt*) : Neamțul ?

PAȘTEANU : Ce neamț ? De unde s-au zîțit ? Dacă nu studiați, nu vă puneți la punct, cum o să meargă treaba

intr-un secol an în informării, când una dacă-ți scapă, te-ai dus, nu? Astăzi, nu se mai poate oricum: trebuie să ai o largă cuprindere, să fii de-o ignoranță enciclopedică: nimic să nu-ți scape...

BOIANGIU : ...de toate să te preocupi...

PAȘTEANU : ...Nu mai merge doar pe-o felie: de asta răspund eu, asta mă privește, atita fac...

BOIANGIU : He, he, haturi nu mai sînt de mult: fiecare cu tarlăua lui...

PAȘTEANU : Acuma trebuie să fii prezent pretutindeni...

BOIANGIU : Să cuprinzi fenomenele în ansamblul lor...

PAȘTEANU : „...Asaltul creierului”, înseamnă „brainstorming”.

BOIANGIU : „creierului, așa...”

PAȘTEANU : Vine de la „Brau” și „Stor”, apoi de la „Ming”, din vechi chineză, combinată cu ecvestra veche.

BOIANGIU : ...Veche, bat-o s-o bată, exact !...

PAȘTEANU : Sînt puși mai mulți să gîndească la soluționarea unei idei. Mai multe creiere.

BOIANGIU (*care a meditat tot timpul*) : Dacă-i „ecvestra”, e clar...

PAȘTEANU : Păi, clar! Pune-te la punct! Ce-oi fi făcut pe-acolo pe unde-ai fost?... Nu mă mir că... În sfîrșit. Să-mi faci un brainstorming al mișcării, bun, documentat. Să fim mai învelii decît ceapa! Hai, cheamă-ți colectivul și — la lucru! Materia-lu-i presant. Îl cere tovarășul Pascu! Pe 15 să-l am eu, ți-am spus, că pe 20 trebuie să-l predau...

BOIANGIU : Am înțeles. Și dacă-i vorba de tovarășul Pascu, să știți, putem să nu ne-nspăimîntăm prea tare. Cît sînt alci, n-or să fie probleme. Alaltăieri, am fost cu dînsul la concertul simfonic al Filarmonicii, am văzut „Vesellie la Tănase”. M-a invitat. „Mai lasă munca și hai la o deconectare...” Am vorbit una, alta... Ține foarte mult la mine...

PAȘTEANU : Cînd alaltăieri ai fost la Filarmonică?

BOIANGIU : Păi, pe la 7 seara. Cel mult și un sfert, ca să fiu mai exact...

PAȘTEANU : Cel mult și un sfert, tovarășul Pascu e plecat în teren de-o lună... Apucă-te de treabă și termină cu... Acum mă duc. Mai am și alte probleme.

BOIANGIU : Mă gîndeam să vă invit la un pahar după program, dacă acceptați, ar fi, într-adevăr...

PAȘTEANU : Fără! Spor la muncă!

BOIANGIU : Să trăiți! (*Se stăpînește cu greu. Scrișnet.*) „Omul, ce minunat sună acest cuvînt!” A spus-o, cine-a spus-o, mă rog. Principalu-i că sună minunat, asta-i. Și n-ai ce-i face...

Dac-ar fi bou... te-ar dura-n cot: l-ai tăia și l-ai vinde la stat. Simplu. Dar așa... (*Strigă în dictafon.*) Tovarășa secretară!... (*Vocea secretarei: „Imediat!” Intră secretara, cu carnet și creian.*)

BOIANGIU (*capul în hîrtii*) : Eu sînt tovarășul Boiangiu !...

SECRETARA : Vă cunosc foarte bine!

BOIANGIU (*ochii mari. În picioare*) : Dumneata? Iar dumneata? Tovarășa Lia, pe care am mutat-o...

SECRETARA : Nu, eu sînt tovarășă Lizica...

BOIANGIU : Lizica?... Sau nu cumva ești chiar tovarășă aceea cu tramcarul, cu...

SECRETARA : Tovarășa Lia nu mai lucrează în direcția noastră...

BOIANGIU : Nu mai lucrează!... (*Aspru.*) Tovarășa Lizica, la mine să știi că nu se doarme, nu se-ntoarce vorba, nu se croșetează, nu se fuge prin piață, nu se bea cafea nici chiar amestec, nu se fac șuete, se muncește...

SECRETARA : Știu, tovarășul Boiangiu !...

BOIANGIU (*montat*) : La mine nu intră nimeni absolut, decît atunci cînd îți spun eu. Altfel, sancționez fără milă...

SECRETARA : Știu !...

BOIANGIU : Audiențe nu primesc. Îți notezi tot ce spun și îndeplinești întocmai. Am terminat! (*După ea.*) Tovarășa...

SECRETARA : Lizica...

BOIANGIU : Vreau să-mi trimiți șefii de serviciu.

SECRETARA : Îndată, tovarășul Boiangiu...

(*Intră patru inși, în trap ușor, purtînd o masă. Sînt îmbrăcați la fel, în costume albastru-petrol, cu cravate bej. Trag scaunele și se așază înțepeniți.*)

BOIANGIU : Cum merge mișcarea aici, la trei?

CEI PATRU SUBALTERNI (*în picioare*) : Tigiding! Tigiding !...

BOIANGIU : I-auzi motorul?

CEI PATRU SUBALTERNI : Tigiding! Tigiding !...

BOIANGIU : Bate-ntr-una?...

CEI PATRU SUBALTERNI : Tigiding !... Ti !...

BOIANGIU (*le face semn să se așeze. Ei scot carnetele și-ncep să scrie automat*) : Foarte bine, tovarăși. Chiar dacă unii nu mă știți, ne-om cunoaște noi, în procesul muncii pe care-o vom desfășura împreună de-acum înainte, pentru sprijinul neprecupețit al acestei mișcări care...

CEI PATRU SUBALTERNI (*în picioare*) : Ti !...

BOIANGIU (semn să se așeze): ...nu stă o clipă, merge-ntr-una cum se arată și se dovedește a fi. Trebuie să aflați însă, de la început, eu consider, și nimeni nu-și poate permite altfel, că pot fi numite colective numai grupurile bine încheiate și dezvoltate, ai căror membri se cunosc între ei temeinic și, cunoscându-se, se ajută reciproc. De aceea consider că, în acest sector, viața de colectiv este încă individuală. Pentru că, într-un adevărat colectiv, problemele unora sînt și ale celorlalți, fiecare se simte răspunzător pentru toți, este gata să-și sacrifice interesele personale, cauzei comune. Într-o echipă ai cărei membri, după cite sint informat, se mai privesc cu suspiciune, își mai neglijează obligațiile luate față de propășirea mișcării ca un tot și față de apărarea bunului ei renume, și care nu-și acordă ajutor, nu se poate vorbi de colectiv. Sint, deci, pentru crearea unui cadru uman optim al activității productive. Putem merge pînă la climat. Iată cîteva principii pe care trebuie să le cunoașteți și să le aplicați. Audiențe, să știți, nu primesc de nici-un fel și nu vreau să văd pe nimeni nechemat prin birou decît la ședințele lunare. Abaterile de la aceste norme ar tulbura mișcarea care trebuie să se desfășoare nestingherită. Acum... (*ochii în caiet*.) ...va trebui să elaborăm un studiu temeinic, documentat, științific, pentru mersul ei tot mai amplu. Ca atare, este știut, munca se compune din acțiuni, iar acțiunile, la rîndul lor, din înlănțuirea unor suite...

PRIMUL SUBALTERN: ...interacțiuni...

BOIANGIU: Ei, aici să vedem noi care-s cele mai eficiente, pe subiecți, să desprindem concretul. Cum și cît! Valoarea? Care-i? Să facem, adică, un brainstorming. Ați auzit de el?

CEI PATRU SUBALTERNI ? !.. Neamțul ?

BOIANGIU (privește în caiet): ...Ce neamț? De unde s-auziți? Dacă nu studiați, nu vă puneți la punct, cum o să meargă treaba într-un secol al informării, cînd una dacă-ți scapă, te-ai dus, nu? (*Pumn în masă*.) Astăzi nu se mai poate oricum, trebuie să fii de-o ignoranță enciclopedică. Nimic să nu-ți scape!

PRIMUL SUBALTERN (scriind): Nu mai merge doar pe-o felie asta știu, atîta fac...

BOIANGIU He, he, haturi nu mai există de mult, fiecare cu tarla lui...

AL DOILEA SUBALTERN (scriind): Trebuie să te pricepi la toate.

AL TREILEA SUBALTERN (scriind): Să cuprinzi fenomenele în ansamblul lor.

BOIANGIU: „Asaltul creierului“, „înseamnă „brainstorming“

AL PATRULEA SUBALTERN (scriind): ...creierului, așa...

BOIANGIU Vine de la „Brau“ și „Stor“, apoi de la „Ming“ din vechea chineză, combinată cu ecvestra veche. Sint puși mai mulți să...

CEI PATRU SUBALTERNI (scriu silabisind rar): Ve... che...

BOIANGIU ...da... să gîndească la soluționarea unei idei. Mai multe creiere. Știința conducerii !..

CEI PATRU SUBALTERNI (în picioare): Ecvestra, e clar!

BOIANGIU: Păi, clar! Puneți-vă la punct. Să-mi faceți un brainstorming al mișcării, bun, documentat. Să fim mai inteligenți decît ceapa. Materialu-i presant. Îl cere tovarășul Pascu. Pe 12 să-l am eu, că pe 15 trebuie să-l predau...

PRIMUL SUBALTERN ...A, cu tovarășul Pascu am fost eu...

BOIANGIU Tovarășul Pascu e plecat pe teren de-o lună! Terminați cu... Și mai uitați-vă prin cărți, mai citiți. Sint mină de fier, poate-ați aflat, singura mea deșază e munca, așa că... la treabă!

CEI PATRU SUBALTERNI (ies cu masha): Tigiding, tigiding, tigiding, tigiding.

BOIANGIU (scoate un flacon. Ia o pastilă): Amețelile astea! (*Se scutură. Cheamă secretara*.) Tovarășa... camera-i pe beci?

SECRETARA (intră): După cite știu eu, nu, tovarășul Boiangiu!

BOIANGIU: Vine o răcoare, așa, ca de pivniță.

SECRETARA Poate-i vreo fereastră deschisă. (*Controlează*.) Nici una !..

BOIANGIU: De mîine să-mi instalezi un radiator...

SECRETARA Pompierii...

BOIANGIU (aspru, ferm): Aici!

SECRETARA Da! (*Iese*.)

BOIANGIU (scoate sticla, își toarnă un pahărel, se ridică și merge la oglindă): Noroc, Marine și succes în noua muncă, adică post, că munca-i tot aia cît cuprinde. (*Dă paharul peste cap. Îl umple din nou. Se cercetează*.) Mi-a mai apărut o cută. Lîngă ochiul stîng. Da !.. Da !.. Nu era... (*Revine*.) Ei, dacă m-aș sinchisi de tot șirul întîmplărilor care-mi-au chircit obrazul ăsta, au tras pe el linii cruciș-curmeziș, cum a vrut fiecare, în toate direcțiile, ce ne-am face cu optimismul? S-ar duce dracului! Noroc că prin mine progresează mișcarea. asta e, iar eu, vorbă

cintecului... mă simt mai tânăr ca niciodată ! Asta-i important ! Noroc ! *(Dă să bea, dar se-nterupe. Răsună melodia cu nota mereu repetată, apoi zurgălăii și trapul cailor. Fără să se întoarcă, prin oglindă, o vede pe Femeie.)*

BOIANGIU *(perplex)* : Matilda, tu ? !
Aici ? ! De când sintem căsătoriți n-ai venit o dată.

FEMEIA : Hai !

BOIANGIU *(uimit)* : Unde ?

FEMEIA : Ai nevoie de odihnă...

BOIANGIU : Cum o să merg când sint atâtea probleme, când mi...

FEMEIA : Asta-i doar în capul tău !
Doar acolo se-nvrtește mișcarea asta incremenită. Afară, lumea își vede de treabă, fără...

BOIANGIU *(trintește paharul. Răcnet)* :
Ești nebună ! Vii peste mine, aici, în plină producție, să-mi spui că mișcarea stă ! Să mă-nfurii, adică să mă umilești, să-ți bați joc de mine. Asta ai făcut toată viața.

FEMEIA : Așa-l femela, mal...

BOIANGIU : Eu am avut nevastă, femeie — niciodată ! Rolul tău în căsnicie, asta a fost. Să mă nimicești !

FEMEIA : Nu-ți face probleme. Și tu ai ucis toată dragostea din mine...

BOIANGIU : Eu ? După ce m-ai făcut să mă simt singur toată...

FEMEIA : Ești un om singur ! Tu ai vrut-o fiindcă nu te iubești decît pe tine... Hai !

(Începe să se audă melodia, apoi zurgălăii scuturați în răstimpuri.)

FEMEIA *(ton complet schimbat)* : Ai nevoie de odihnă. *(Zimbet fermecător.)*
Trăsura așteaptă !...

BOIANGIU *(stupoare. Strigă)* : Matilda !
Nu ești ! Matilda ! Nu ești Matilda.
Cine ?... Spune-mi, cine... *(Pocnet. Se sting luminile. Când se reaprind, Femeia a dispărut.)*

DOREL *(iese de-a buzele de sub birou. În fugă)* : Mi-ați spart urechile, tovarășul Boiangiu, mă scuzați ! Dumneavoastră răcniți la pereți, beți în timpul serviciului, spargeți vesela... Faceți ravagii... E un scurt pe fir. Trebuie să înformez... *(Iese.)*

BOIANGIU *(rămîne alb, privind în urma lui. Scoate flaconul. Înghite o pastilă. Trece la mecanism. Îl cercetează îndepăroape, atent. Se uită în oglindă. Mai ia o pastilă. Cheamă secretara. Tresare. O privește uimit. Se freacă la ochi. Își revine)* : Spune-mi, a trecut cineva pe-aici ? Ai văzut pe cineva ?

SECRETARA : Nu-nțeleg...

BOIANGIU : A-ntrebat cineva de mine ?
I-ai dat drumul aici ?

SECRETARA : Nimeni absolut. N-am văzut...

BOIANGIU : Bine. Fă-mi un ceai !

SECRETARA *(îngrijorată)* : Sinteți palid !
Nu vă simțiți bine ?

BOIANGIU *(aspru)* : De tei ! *(Dispare pentru o clipă. Se aude o chiuvetă curgînd. Reintră ștergîndu-se pe față.)*
...Fleacuri... Prostii... *(Privește în jur. Strigăt.)* Noi sintem măsura tuturor lucrurilor. A celor ce sint, cum că sint, a celor ce nu sint, cum că nu sint !... Să fie clar ! *(Trece la birou. Scoate un top de hirtie albă. Se apucă de scris.)* Notă... Așa o să-i zicem... Notă... subliniat... privind unele aspecte cit și particularități... *(Intră Pășteanu.)*

PĂȘTEANU *(bine dispus)* : Merge treaba, merge ?...

BOIANGIU : ...Ca pe roate ! Strună ! Am avut deja ședințe, întâlniri de lucru cu tot colectivul. După cum reiese și din informările primite, mișcarea-i mai ne-nteruptă ca oricînd, putem afirma cu toată răspunderea, i-auzi motorul, în plin, tîgîdîng...

PĂȘTEANU *(il studiază)* : Pari cam obosit...

BOIANGIU *(febril)* : ...bate-ntr-una...

PĂȘTEANU : ...tras la față, surmenat...
Am aflat că vorbești și sin...

BOIANGIU : ...fără-ncetare !... Urmează să concretizez acum imensa cantitate de informații, să le ordonez, să le interpretez, să le-adun într-un material dens, mustos, de ținută... O notă m-am gîndit că-i mai...

PĂȘTEANU : Poate unde nici n-ai mai avut concediu de mult...

BOIANGIU : ...O să iasă ca la vreo 40 de pagini bătute la un rînd jumătate, sau două ? Eu știu ? poate...

PĂȘTEANU : ...sau poate ești amărit..., după atîta muncă, în loc să ți se recunoască meritele...

BOIANGIU *(explozie)* : Nu-mi trebuie, și nu scotesc necesar să mi se recunoască nimic, nici nu doresc să mai vorbim despre această problemă. Pentru mine-i destul...

PĂȘTEANU : Ba, vorbim. Vorbim fiindcă te pot informa : „Prietenul adevărat, la nevoie se cunoaște” ! M-am zbatut, am alergat colo, colo, nu mă-ntreba unde n-am fost ca să aranjez pentru tine ceea ce meriți, și am reușit !

BOIANGIU : ? !

PĂȘTEANU : În sfîrșit, vei căpăta din nou locul care ți se cuvine. Pe măsura capacității tale.

BOIANGIU *(surprins. Înviorat)* : Ai făcut tu asta ? Dumneavoastră ? Ați făcut asta pentru mine ?

PĂȘTEANU : Trebuia să se facă dreptate !

BOIANGIU *(volubil. Îi întinde mina)* : Sandule ! Mă Păștene, mă ! Îți mulțumesc. Lăsați-mă să vă mulțumesc.

N-am spus-o desori pînă acum. Ca să fiu sincer, și eu îmi propusesem de data asta să colaborăm cu-adevărat, să ne-nțelegem... „lasă-l dracului, Marine“, îmi ziceam mereu în sinea mea, ca să nu uit, vă mărturisesc, „lasă-l dracului, încercați odată și tolerați-vă în folosul“...

PĂȘTEANU (bonom): Cum o să ne tolerăm noi, măi bătrine, vezi-ți de treabă. Amindoi sintem ca drojdia de bere. Unde-o pui, crește-n sus ! Ha ! Ha ! Ha !

BOIANGIU (ride și el): Ei, nu, de data asta, n-ar mai fi fost probleme, sint sigur.

PĂȘTEANU: Nu se știe ! Nu se știe niciodată ! Trebuie să fii mai învelit decît ceapa, ascultă-mă pe mine. (Vocea secretarei în telefon: „Tovarășul Pășteanu. Vă caută cineva, pe telefonul de-aici.“)

PĂȘTEANU: Atunci, sănătate și să ne vedem cu bine...

BOIANGIU (cu căldură): Cu bine și mulțumesc încă o dată... E un gest pe care n-am să-l uit. Mi-ați demonstrat...

PĂȘTEANU Lasă, lasă... Am făcut exact ce trebuia. Ce-ai fi făcut și tu dacă erai în locul meu...

BOIANGIU: Nu știu dacă eu aș fi fost în stare chiar de-atîta...

PĂȘTEANU: Ai fi făcut ! Pînă la urmă ai fi făcut ! Sint sigur ! (Vocea secretarei : „Tovarășul Stănciugel“.)

BOIANGIU: Să intre !

STĂNCIUGEL (cu mina-ntinsă): Să trăiți, că ne trebuîți !

BOIANGIU (sec): Bună ziua !

STĂNCIUGEL (se așază. Scoate din servietă mai multe dosare. Caută): Vedeti cum e viața ? Una albă, una neagră ! Una caldă, una rece. Cînd o veste mai așa, cînd o veste foarte bună. Extra. Sînteți curios, nu ?

BOIANGIU: Vă rog să fiți mai scurt, tovarășul Stănciugel, am treabă.

STĂNCIUGEL (adînc ofensat, se montează pe măsură ce vorbește): Așa ! Aveți treabă ! Pe-un plan subțire, adică, mă... Bine ! Atunci scurt : de mine, nu mai lucrați aici !

BOIANGIU: Știu ! Am fost promovat !

STĂNCIUGEL: Promovat ? (Caută un dosar.) Tovarășul Pășteanu nu vrea cu nici-un chip să mai lucreze cu dumneavoastră. În ruptul capului. Spune că incurcați treburile, că... A intervenit peste tot și a reușit. Veți fi mutat ceva mai încolo, alături, la camera 2... (Zîmbet subțire.) Dacă asta o puteți numi dumneavoastră promovare...

BOIANGIU (înlemnit): Camera 2 ? Dar e invers !...

STĂNCIUGEL: Invers, da ! Iată decizia. (I-o dă. Punîndu-și dosarele în servietă.) Aveți dreptate : scurt. De ce să fiu amabil, omenos, înțelegător, dră-

guț ? Ce să mai umblăm cu menajamente, cu delicatețuri, cu interpretări, să nu deranjăm, cu poezie... „Fii atent la cai, atenți la hamuri, / Viața-i un transport de lăzi cu geamuri...“ Scurt ! Cite lăzi din astea n-am spart eu... he, he... Și-am să mai sparg, tovarășul, dacă-i nevoie ! (Se ridică.) Am să mai sparg ! Sănătate, că-i mai bună decît toate ! (Iese.)

(Boiangiu întoarce hîrtia pe toate fețele. Scoate, din buzunarul de la piept, flaconul cu care rămîne într-o mină. Cu cealaltă ridică receptorul. În locul tonului, răsună melodia cu o singură notă obsedant repetată. Rămîne mut, privind în gol. Zidul coboară greoi. Raza sputului se fixează pe ceasul de perete, al cărui tic-tac se aude și mai tare, și mai accelerat. Răzbat aceleași zgomote de mobilă mutată, se aud aceleași voci : „Ține !... împinge !... lasă la mine !... ridică dinspre tine... mai jos că izbești tocul !...“ etc., în timp ce deasupra ușii alăturate se aprinde inscripția luminoasă „Camera 2“.)

(Mecanismul s-a restrîns mai mult. Se vede luminată o parte și mai mică din el, doar cîteva roți. În fața unora, stă, comod instalat, în diverse poziții, cite un Subaltern. Atmosferă complet relaxată. Primul subaltern povestește, fumînd visător ; Al doilea, pe locul din fața roții sale, dezleagă cuvinte încrucișate și mai trage cu urechea la muzica unui tranzistor. Al treilea dictează la telefon o „notă“ ; Al patrulea mînîncă iaurt.)

PRIMUL SUBALTERN: Absolut de necrezut ! N-am văzut asemenea exemplar, îți spun, de cînd mama m-a făcut ! Senzațional !... Tăia pîrtie pe unde trecea... Parcă se lumina strada... Rămînea lumea năucă și-ntorcea capul automat...

AL TREILEA SUBALTERN: Alo ! Da ! M-auziți ? ! Cine sînteți dumneavoastră ? Cine ? Bine ! Aveți ceva de scris ? Notați atunci !...

PRIMUL SUBALTERN: ...Ce sini ! Ce coapse, frățioare ! Ce umeri !...

AL PATRULEA SUBALTERN Femeie, nu ?

AL DOILEA SUBALTERN: ...Un fel de rață-n lapte ! Din zece... Și n-am nici-o literă...

AL TREILEA SUBALTERN ...Pe cîșpe a doua, veți fi prezent la ședința lunară de analiză... A.c., da !... Veți aduce cu dumneavoastră o informare...

PRIMUL SUBALTERN: Vorb-aia, am avut și eu tot felul la viața mea. Toate tipurile de la „străine-n trecere prin

orașul nostru", avide de senzații tari, activiste frământate de probleme, intelectuale fine, neînțelese de soț, candidate respinse...

AL TREILEA SUBALTERN (sare) : ...Gălușcă ! Nu ! Gălușcă-i din șase. Mie-mi trebuie zece...

PRIMUL SUBALTERN ...pînă la femeie-pat și-o tocăniță, în deplasare, dar ca asta...

AL PATRULEA SUBALTERN `...Yvonne, dansatoarea de gumilastic, mi-a rămas mie în cap...

AL TREILEA SUBALTERN ...din zece un fel de rață-n lapte ! Ce cuvinte bagă și ăștia-n rebus ?... Încrucișate, dar chiar așa ?

AL PATRULEA SUBALTERN Simțeam că mor dacă nu-i a mea pentru totdeauna... Am luat-o din barul unde dansa și am fugit cu ea...

PRIMUL SUBALTERN : O viață ?

AL PATRULEA SUBALTERN : Nu, cinci kilometri... Dar ce frumos a fost !

AL TREILEA SUBALTERN : ...Două, trei pagini, în două exemplare dactilografiate... Ați notat ?... Dactilografiate, da... Scrieți : prezența obligatorie. Nu se acceptă nici-un fel de lipsă, motivare sau aminare... Sub nici o formă !... Dumneavoastră ?... Exclus ! Păi, eu ce dictez aici ?

AL PATRULEA SUBALTERN : Pus tare pe muncă Georgescu, ia uite... E o mișcare la el acolo, frige telefonul...

PRIMUL SUBALTERN : Ce mișcare ?... Ei, aș ști eu cam ce trebuie făcut să meargă toată povestea asta cît de cît, dar acum... așa am făcut-o, așa o las... Și chiar dac-ar fi să zic... e prea greu acum... prea complicat... De unde să-ncepi, unde să te oprești ? Cine mai ghicește unde-i firul ?

AL TREILEA SUBALTERN Alo ? ! Alo ? ! M-auziți ? !

AL PATRULEA SUBALTERN (spre Al treilea) : I-e frică de Boiangiu, face pe el numai cînd îi aude numele. Asta-i zbir, orice-ai spune dumneata !... Dacă nu vede mișcare, să știi că pînă la urmă tot o-ncurcăm...

PRIMUL SUBALTERN : Vede el, nici o grijă ! Trebuie să vadă, că din asta trăiește... Nu uita că tot coboară mereu. De la camera zece, din capătul celălalt, de unde a pornit-o el, pînă aici la doi, unde-a ajuns, e distanță. Trebuie să vadă, că altfel...

AL PATRULEA SUBALTERN : Păi, poate să vadă, dar fără noi... Și după atîția ani, îți dai seama, ce mai am pînă la pensie...

PRIMUL SUBALTERN : Schimbarăm atîția pînă acum, apa trece... N-o să ne descurcăm tocmai cu asta ? Stai liniștit. O să fie foarte bine, ascultați-mă pe mine, o să... (Vocea lui Boiangiu :

„Nu-i nimeni aici ?” Ce-i patru sar înspăimîntați în picioare, își pun hainele, string cravatele.)

AL TREILEA SUBALTERN : ...Ce poate să fie din zece, dom'le, un fel de rață-n lapte ? !

PRIMUL SUBALTERN Lasă-le dracului (Aruncă revista. Vocea lui Boiangiu : „Se doarme ? N-aud nimic ! Cum merge mișcarea ?”)

CEI PATRU SUBALTERNI (în picioare, în fața roților) : Tigiding ! Tigiding !...

BOIANGIU (intră. Și mai tras la față, mai îmbătrînit) : Bate ea-ntr-una ?

CEI PATRU SUBALTERNI Tigiding ! Tigiding !

BOIANGIU : I-auzi motorul ?

CEI PATRU SUBALTERNI Tigiding ! Tigiding !

BOIANGIU (în timp ce, cei patru mărșăluiesc pe loc, tot mai rapid) : Mai tare !... Mai plin !... Mai repede !... (Pumn în birou. Toți patru încremesc. Al treilea dă să se așeze.) Ați obosit ? Știu eu cam ce făceați înaintea aici, la doi. Nu erați învățați cu munca, cu efortul disciplinat, eficient continuu. Acum nu vă convine, vă vine greu să trageți pe rupte, dar n-am ce să fac. Nu se poate sta tocmai în mijlocul mișcării, în miezul ei. Mișcarea nu se-mpacă cu asta. Aici angrenajul-i mai spinos, problemele mai dificile, confruntarea cu realitățile nemijlocite, mai dură, mai necruțătoare. Aici, ori te adaptezi, ori disperi ! Pînă la 12 îmi faceți o informare succintă a realizărilor din sectoarele de care răspundeți. Trebuie să întocmesc analiza trimestrială. Pe baza ei vom trage concluzii, vom lua hotărîri. Rapid. (Cei patru subalterni dispar în spatele roților.)

BOIANGIU (trece prin fața oglinzii în care se uită scurt, fără comentarii, scoate flaconul, ia o pastilă. În dicta-fon) : Tovarășa secretară ! (Vocea secretarei : „Imediat !”)

BOIANGIU (ridică ochii din hîrtii. Sur-prins) : Dar dumneata ești tovarășa Lizica de la trei, cea care seamănă cu tovarășa Lia de la patru ! Ce cauți aici ?

SECRETARA M-ați mai întrebant, tovarășul Boiangiu, și v-am explicat : eu sînt tovarășa Tanța, de-aici, de la doi, care seamănă cu tovarășa Lizica de la trei, cea care seamănă cu tovarășa Lia de la patru, dar nu sînt dînsa.

BOIANGIU : Nu vreau să fiu deranjat, decît în cazuri cu totul speciale. Am de lucru. Măta ordine trebuie pusă aici ! Multă de tot.

SECRETARA Doriți un ceai, o cafea ?

BOIANGIU : Doresc să se muncească mai bine, să nu se piardă vremea în zadar. Asta doresc. Intrați numai cînd vă

chem !

SECRETARA (înțepată) : Am înțeles !

BOIANGIU (scoate haina, suflecă minecile, slăbește cravata. Se scutură. Privește în jur) : Camera asta o fi pe beci ? Așa... (Privește cu luare-aminte roțile aparatului. Controlează un termometru, un manometru, privește o săgeată, ascultă o roată. Socotește.) 12 cu 15, vine 27, față de 26 e bine. În creștere. Nu-i rău. Dar trebuie mai dinamizată. Trebuie o organizare și mai bună, științifică, o distribuie a forțelor mai... (Spre roți.) Asta de-aici o să vină mutată în locul asteilalte... Asta din dreapta, în stînga... Stînga, la mijloc... Mijlocul coboară tot... Partea dreaptă se deplasează sus... Asta mică se desființează. Ba nu, astea două le desființăm și obținem o economie, la același randament, dacă ne gîndim că băgăm 6 în loc de una și 8 în loc de două, pe urmă dăm afară...

(Vocea secretarei : „Tov. Stănciugel de la serviciul personal !” Boiangiu ia rapid o pastilă. Secretara, din nou „Tov. Stănciugel, dorește...”)

BOIANGIU (mai ia o pastilă. Precipitat) : ...dăm afară trei și zicem 9 în loc, 10 și punem 15, 14 și aducem 28, 7 în loc de... (Începe să se audă melodia cu nota repetată. Vocea secretarei : „Vă caută...”)

BOIANGIU (trage cu furie dictafonul. Pentru o clipă se zărește, agitat. Dorel cu căștile la urechi) : Nimeni nu mă caută...” (Smucește cu furie dictafonul.) N-am timp ! Sint în clocotul mișcării, în miezul ei, mă zbat, mă frămînt să prognozez, să nu stea o clipă : ...și-așa viteza e amețitoare, vuietul ei, măreț, afirmarea — deplină, dar nu va exista un angrenaj de-aici să nu dea un rezultat mai bun... (Îl vede pe Stănciugel care a intrat.) ...unul care să nu fie mai bine folosit... ❄ mai în forță... și mai...

STĂNCIUGEL „Fără muncă pe-ncordate, / Nu există rezultate” Ce vreau să vă spun însă...

BOIANGIU (tare) : Nu se aude. Bate mișcarea. Nu sint aici !

STĂNCIUGEL : Da, nu sinteți aici, dar vreau să vă comunic că...

BOIANGIU (mai tare, odată cu melodia) : În miezul problemelor sint, în fiecare dintre firele, pirghiile, arcurile, pini-oanele, șuruburile, piulițele. șaibele, la-șărele, bielele astea, mă-nvîrtesc. Acolo să mă căutați...

STĂNCIUGEL (tare) : ...ținîndu-se seama de experiența dumneavoastră, de greutățile acestui sector de muncă...

BOIANGIU (răcnet) : N-aud ! Mișcarea... bate... (Melodia la maximum.)

STĂNCIUGEL (răcnește și el) : S-a hotărît...

BOIANGIU (își astupă urechile) : Nu !... STĂNCIUGEL : ...întărirea aparatului existent aici, la îndrumare, cu încă un element de nădejde. Tovarășul Pășteanu...

(Melodia scade brusc.)

BOIANGIU : Pășteanu ?

STĂNCIUGEL : Da ! Va lucra în colectivul dumneavoastră !

BOIANGIU (încet, apoi în crescendo, hohote de ris. Melodia se pierde complet) : Bată-vă, să vă bată, tovarășul Stănciugel, că, uite, ne vedem atît de rar, cu lunile aș zice, și, culmea, nici atunci nu găsim nițel timp să mai stăm o leacă, ia stați, că doar n-o fi foc. Să ne mai tragem și noi sufletul. Cade omul din pom și... (Intră Dorel.)

DOREL (ridică dictafonul) : Să trăiți ! (Lui Stănciugel.) Sint prin preajmă mereu... Urmărim scurtul acela... (Așază aparatul pe birou.) Auzi, ia ultaiți, s-a crăpat tot. Marfă proastă. (Apasă butonul.) Unu, doi ! E-n regulă. (Iese.) STĂNCIUGEL (mulțumit) : Harnic băiat ! Și priceput...

BOIANGIU : Harnic, da, da... (Își aprinde o țigară. Îi întinde lui Stănciugel cutia cu bomboane.)

STĂNCIUGEL : Mersi. Abia mi-am servit iaurtul... Face tovarășa Geta, de-aici de la bufet, un iaurt...

BOIANGIU (interesat) : Ce vorbiți ! Ia să mă abonez și eu...

STĂNCIUGEL : ...Minunat !... Să știți că a influențat foarte mult și sesizarea dumneavoastră, în avansarea tovarășului Pășteanu de la 3, aici, la 2. A funcționat perfect... Toate au fost adevărate... V-am recunoscut stilul, precis, sobru, documentat...

BOIANGIU : Păi...

STĂNCIUGEL : Altor le mai scapă una, alta, că, de... oameni sintem. Dar dumneavoastră, nimic. Ce mai, am zis : informarea de prieten n-are egal. Vorb-aia, îl cunoști de-o viață, îi știți toate metehnele, om îl faci dacă vrei... Și l-ați ajutat, l-ați ajutat foarte frumos : 1 500 mai puțin, plus...

BOIANGIU : Lasă, muncă să fie... De muncă nu se sperie el. Nu ne speriem nici unul... (Vocea secretarei : „Tovarășul Pășteanu !”)

BOIANGIU : Să intre !

PAȘTEANU (cu un vraf de dosare, o glastră, două cupe, o servietă-diplomat) : E voie ? !... Marine ! Bine te-am găsit, măi !...

BOIANGIU (explozie) : Sandule ! Ei, ce plăcere !... (Îl îmbrățișează.)

STĂNCIUGEL : Am să mă retrag și eu. (Lui Pășteanu.) L-am informat pe to-

varășul Boiangiu. Vă las acum ca-n tre vechi prieteni și... colegi de muncă, nu ? (*Iese.*)

PAȘTEANU : Ia să te văd ! Arăți minunat ! Îți priește și locul ăsta !

BOIANGIU : De ce nu ? Unde-i muncă, numai acolo îmi priește și, ca șef aici nu mă pot...

PAȘTEANU : Chiar, dragă, tu acum... (*Își dă seama.*) ...Mă scuzați, tovarășe Boiangiu, vreau să spun, dumneavoastră, acum, sinteți șeful meu direct, cum ar veni...

BOIANGIU : Din moment ce ai fost mutat aici, la doi, vom lucra împreună, desigur... Înainte îmi erai tu șef, o cameră mai sus, la trei, nu ? Acuma-s eu. Asta-i relativitatea situațiilor... a realității... Nimeni nu-i bătut în cuie... (*Lui Pășteanu îi cade o cupă. Boiangiu o ridică și i-o dă.*)

PAȘTEANU : Mulțumesc ! Exact relativitate, mă gîndeam și eu cînd veneam încoace. Priveam și socoteam...

BOIANGIU : Las' că știu eu ce socoteai... Ai văzut „Tunelul timpului” ?

PAȘTEANU : Filmul ?

BOIANGIU : Da !

PAȘTEANU : Parcă... la televizor... de mult !...

BOIANGIU : Culoarul ăsta-i ca și timpul, așa gîndeai. Tot vii pe el din birou în birou și nu te mai oprești... Te-mpinge mereu mai încoale, Păștene... Ha, ha, ...ha, ...ha !... (*Brusc, îl apucă de piept. Celuilalt îi cad pe jos cupele, glastra, dosarele, servieta.*) Ce-i brainstormingul, mă ? ! Spune-mi, ce-i, că te omor ! Pe loc ! Im ? !... (*Îi dă drumul.*)

PAȘTEANU : (*Își adună obiectele de pe jos. Chircit cum e, cu spaimă, pentru o clipă e gata să spună : „Brainstormingu”...*) Moment de tensiune. Își revine) : Neamțul ?

BOIANGIU : (*relaxat. Dă cu piciorul într-una din cupe.*) : Ce neamț ? Care neamț, mă gînganie, de unde s-auzi tu ? ! Lasă alea acolo și vino încoace. Scoate carnetul. Ai carnet ?

PAȘTEANU : Imediat, să...

BOIANGIU : N-al ! Și știi de ce n-al ? Fiindcă n-ai nici certitudinea că-ți trebuie, de-aia ! Îți lipsește cu desăvîrșire. Certitudinea muncii, a lucrurilor pe care trebuie să le îmiplinești, a mișcării...

PAȘTEANU : (*se mai caută*) : N-am, tovarășul Boiangiu, ce să ne mai dăm după deget, recunosc. N-am carnet ! Și nici certitudine. Vă spun ca la un frate. Alaltăieri am simțit chiar vidul vieții...

BOIANGIU : (*ars*) : Ce-ai simțit ?

PAȘTEANU : Ce-ați auzit ! Stăteam așa în balcon și-mi spuneam cu voce tare numele, și el suna gol... gol... gol... Mi-e frică !...

BOIANGIU : Taci ! Fiindcă nu ești nimic, n-ai făcut nimic... De-aia simți vidul vieții, de-aia scazi mereu, te stringi ca un melc în cochilia lui. (*Îl trage la oglindă.*) Uită-te la tine ! (*Îl împinge.*) Uită-te bine ! Ce înălțime ai ?

PAȘTEANU : 1,60, acum... dar au fost timpuri cînd depășeam trei metri. Apoi, am tot scăzut, centimetru cu centimetru, pînă aici... la 1,60. Ce să faci, la noi, și gloria e mică...

BOIANGIU : E mică fiindcă tu ești mic. Un nimeni. Fără nici-o forță-n tine. Unde-i certitudinea ?, te-ntrebi tu. În mine !, îți răspund. Eu am o certitudine : a mișcării. O dețin. Eu sint tot ce este ea. Lumea ei sint eu. Cu orice m-aș fi putut împăca. Dar să nu fi avut geniul ăsta al mișcării, n-aș fi suportat niciodată. Știi ce ești fără geni ?

PAȘTEANU : Un neant, lucrînd în neant !...

BOIANGIU : Uită-te la tine !

PAȘTEANU : Doar la mine ?

BOIANGIU : (*Îl apucă de rever, trăgîndu-l de la oglindă*) : Cum ?

PAȘTEANU : (*strigă*) : N-am avut forța dumneavoastră, ce să fac ? Poate unde și viața mi-a fost mai grea, mai necăjită. Eu încă din copilărie am porțit-o cu singul. (*Suspîd.*) Am avut părinți vitregi dintotdeauna, tovarășul Boiangiu, nu v-am spus-o pînă acum... (*Boiangiu îi dă drumul.*) ...Pe mine m-au luat din fața magazinului universal.

BOIANGIU : Timpenii ! Povești ! Să le spui la pomul de iarnă. Acolo. Poate-ți mai dă sindicatul o pungă-n plus. Eu vorbesc de ce-ai făcut, ce-ai realizat, ...care-l crezul tău despre mișcare... (*Se montează din nou.*) Hai, mai zi-l o dată ! Ai curajul !... Spune-l ! Tare !...

PAȘTEANU : Păi... ăsta... că, degeaba merge dacă stă. Asta zic. Avem din toate cîte nimic !

BOIANGIU : (*răcnet*) : Ai auzit ?

PAȘTEANU : Da !

BOIANGIU : Dar bani-i iei, gologanii-umfli ! De-aici îi capeți !

PAȘTEANU : Sint o fire lirică. Nu pot să dau chiar cu parul !...

BOIANGIU : Nu ! Dai cu anonima, știu... Dai cu condeul, pe hirtie. Cu vorbele, cu intrigile, calomniile ! Ieși afară ! (*Pășteanu își strînge grăbit lucrurile împrăștiate pe jos. Boiangiu scoate flaconul Ia o pastilă. Își revine.*) Veți lucra în sectorul de informare. Vă veți integra din mers colectivului, contribuind la elaborarea unui material de sinteză pe care-l aștept pînă la sfîrșitul lunii. Îmi veți prezenta și-un plan de acțiuni concrete.

PAȘTEANU : Am înțeles !... Mă gândeam să vă invit la un pahar de vin după program, dacă acceptați...

BOIANGIU (*sare în picioare. Pumn în birou*) : ...de acțiuni concrete !

PAȘTEANU (*iese în goană*) : Să trăiți !

BOIANGIU (*după el*) : Un neant, lucrînd în neant !... (*Trece la oglindă.*) Ce paștele mă-si, nimic nu mai pică pe mine ca lumea. Nici-o haină, orice-aș face ! Pantalonii îmi sînt largi, sacoul a ajuns ca un sac, cravata — un zbilț, pantofii se lătesc de cum îi încalț, ...am slăbit sau oglinda asta... (*Se apropie, atent.*) Nu-i nimica. Mi se pare... Ce flăcău frumos am fost și ce bărbat falnic mai sînt... (*Nostalgic.*) Mă văd aidoma ca atunci într-o vară, coborînd în zori de zi străzile mahalalei tale cu curțile încărcate de flori. Eram vesel, eram fericit, abia te părăsisem, obosită după o noapte de dragoste pătimașă... Ce mult te-am iubit, Victorișo !...

FEMEIA (*brusc apărută*) : Femeile-s bune numai duminica, atît ! Nenorocirea-i că ele vor să fie mereu duminică, ...ziceai...

BOIANGIU ...atunci poate pe tine, Mino-dora... sau poate pe tine, Lucreția ? !

FEMEIA : N-ai iubit nimic. Niciodată ! Fii liniștit. Te-ai considerat mereu un miracol.

BOIANGIU Nu ești Liana... Magdalena... Nu ești !...

FEMEIA Întotdeauna-s numai eu, iar... (*Zîmbet fermecător.*) Trăsura așteaptă !...

BOIANGIU (*răcnet*) : Nu ! (*Luminile se sting și se aprind. Femeia a dispărut. Din spatele unei roți cad Pășteanu și Dorel.*)

BOIANGIU (*rămas în fața oglinzii, stringîndu-i rama în mîini*) : Nu ești !

PAȘTEANU (*aleargă spre el*) : Marine ! Tovarășul Boiangiu !...

DOREL : Vă e rău ?

PAȘTEANU : Ce se-ntîmplă ?

BOIANGIU (*transfigurat*) : Ascultă ! Ascultați ! (*Melodia și zgomotul trăsorii depărtîndu-se.*)

PAȘTEANU : Ce s-ascult ?

BOIANGIU : Muzica !...

PAȘTEANU și DOREL ? !

DOREL (*se uită la aparatul lui*) : O fi vreun post care nu-l prindem noi...

PAȘTEANU Nu s-aude nici-o muzică, tov. Boiangiu, calmați-vă.

DOREL : Dau eu o muzică, dacă vă e de tilinci. Tot lucrez pe fir că-i un scurt, știți, auzi, ia uitați, de la romanțe la cîntece de petrecere. (*Semn cu ochiul.*) Dar zic că ceva de pahar v-ar face mai bine...

BOIANGIU (*și-a revenit*) : Ce căutați aici ? Pe unde ați intrat ? Nu-mi trebuie nimic. Afară ! (*Spre Pășteanu.*)

Și tu, cum ai ajuns aicea, secătura ?...

PAȘTEANU (*pierdut*) : ...Aveam „Sportul” de azi, ziceam să ți-l, vi-l dau...

BOIANGIU : „Sportul” ? Mă suspectezi, iar te ocupi cu... (*Pune mîna pe-o cupă și-o ridică.*)

DOREL (*se-așază între ei*) : Lăsați cupa, că-i trofeu și-i spargeți capul !

BOIANGIU : Plecați, imediat ! (*Trece la birou, scoate flaconul, ia o pastilă.*)

DOREL : Auzi, ia uitați ce vă spun, noi plecăm, dar nu-i bine. Soacră-mea, tot așa, într-o zi pe la patru, cum da să se-ntindă nițel după masă, că mincase, auzi, ia uitați, a-nceput să vadă...

BOIANGIU : Afară imediat ! Plecați de-aici !

DOREL : Plecăm. În fond, avem treabă. (*Spre Pășteanu.*) Nu ? (*Lui Boiangiu.*) Să trăiți !

PAȘTEANU (*radios, în surdină*) : Oho ! Și cită ! Să trăiți !

DOREL (*în timp ce ies. Șoaptă lui Pășteanu*) : O scrii matale ? Că ești mai dedat...

PAȘTEANU : Eu, dar să-mi dai și...

DOREL (*bătîndu-se peste aparat*) : ...argumentul concret ! Este !

BOIANGIU (*iși masează templele. Face câteva mișcări de-nviorare. Revine la birou. Obosit. Aprinde o țigară. Deschide un dosar. Se uită absent prin hîrtii. Privește ceasul de mînd. Tre-sare. În dictafon.*) Șefii de serviciu la mine !

SECRETARA : Imediat, tovarășe Boiangiu.

(*Intră cei patru cu masa, în pas lejer. I-ajunge în fugă și Pășteanu.*)

PAȘTEANU : Mă-ncadrez din mers...

PRIMUL SUBALTERN : Tigî !...

AL DOILEA SUBALTERN : ...îdin !...

AL TREILEA SUBALTERN : ...îgi !...

AL PATRULEA SUBALTERN ...Tigî !...

PRIMUL SUBALTERN : ...îdin...

AL DOILEA SUBALTERN : ...îgi !...

AL TREILEA SUBALTERN Tigî !...

AL DOILEA SUBALTERN idîn...

PRIMUL SUBALTERN : îgi...

(*Pășteanu încearcă și el, în zadar, să pună mîna pe masă. Cei patru nu-l lasă.*)

BOIANGIU (*palma în birou*) : Ce mișcare-i asta ? În trei timpi ? Așa a ajuns ? Asta faceți aici dacă vă scap din mîna o clipă ? Mai repede !... Hai !

(*Cei patru încep să se-nvîrtească tot mai iute.*)

PRIMUL SUBALTERN Tigî !...

TOȚI TREI : ...îding !...

PAȘTEANU ...îding. (*E lovit în rotire și aruncat.*)

PRIMUL SUBALTERN ...Tigi !...
 TOȚI TREI : ...iding !...
 PRIMUL SUBALTERN ...Tigi !...
 TOȚI TREI : ...iding !...
 BOIANGIU : Mai !
 TOȚI TREI : Tigiding ! Tigiding ! Tigi-
 ding !
 PAȘTEANU (*singur, de unde se află*) :
 Tigiding ! Tigiding !
 BOIANGIU (*ascultă atent*) : Mai tare !
 ...Mai plin ! ...Bun ! Să rămână așa !
 (*Le face semn. Cei patru, plus Păș-
 teanu, se așază la masă.*) V-am spus
 că la 12 aștept informațiile. S-auzim !
 Poftim, tovarășu'... dumneata !...
 PRIMUL SUBALTERN (*răsfoiește îndel-
 lung carnetul. Rămîne concentrat, pe
 gînduri, un timp, apoi*) : În toată a-
 ceastă perioadă, eu am fost foarte
 bolnav... (*Întinde o hîrtie.*)

BOIANGIU : Ce-l asta ?
 PRIMUL SUBALTERN : Certificatul me-
 dical.
 BOIANGIU : Concediu prenatal ?
 PRIMUL SUBALTERN : A, pardon, e al
 soției ! (*Îi dă altul.*) Poftiți... dar cu
 febra pe mine, din 38 cu 4 n-am co-
 borît o zi, ardea patul, vă pot informa
 că m-am preocupat, și munca în sec-
 tor s-a desfășurat cu bune rezultate,
 astfel că, dacă la venirea dumne-
 voastră aici ritmul mișcării se dove-
 dea static, acum, datorită sprijinului
 pe care mi l-ați dat, am reușit ca ace-
 lași ritm să-l dublăm, dacă nu să-l
 triplăm !

BOIANGIU : Să-l triplăți !
 PRIMUL SUBALTERN : Să-l triplăm !
 AL DOILEA SUBALTERN : Evidente
 progrese s-au făcut și la noi. De cînd
 sînteți aici nu mai există (*se-neacă,
 tușește*) ...să n-avem depășiri certe
 cu care, o spunem deschis, ne mîn-
 drim oriunde, oricît, la oricine.

BOIANGIU : Ce depășiri ați avut ? Con-
 cret !...
 AL DOILEA SUBALTERN : Păi, față de
 cît sta, s-a dublat !...

BOIANGIU : Să se tripleze !...
 AL DOILEA SUBALTERN : Vom ra-
 porta !...

AL TREILEA SUBALTERN : Frunțași
 am fost, frunțași rămînem !, zice o
 vorbă pe care-o știu din armată, o
 cînta un băiat la fluier de-ți încăl-
 zea sufletul, și cred că sînt în asen-
 timentul dumneavoastră să consider
 bun, un rezultat de 20 pe linie. E o
 cifră, trebuie să recunoaștem, obți-
 nută numai de cînd e tovarășul Boian-
 giu aici, la doi, ceea ce dovedește că se
 poate, tovarășu, dacă-i nițică organi-
 zare științifică și mai multă preocu-
 pare...

BOIANGIU : Cît aveau înaintea ?
 AL TREILEA SUBALTERN : Să veniți
 aici ? Nu sărea 16 să știți, dar nici nu
 mergea.

BOIANGIU (*apreciativ*) : Da, e un pas...
 AL PATRULEA SUBALTERN : Acum
 nu merge, dar sare 20.
 BOIANGIU : Cine a vorbit ?
 AL PATRULEA SUBALTERN (*izbuc-
 nește*) : Exagerează, tovarășul Boian-
 giu, zău, prea de tot. Atinge 20 cînd
 stă. Cum ?
 AL TREILEA SUBALTERN : Mai nou
 în muncă !...
 AL PATRULEA SUBALTERN : Eu îmi
 propusesem să raporteze 10 cînd merge.
 Așa îmi umflă mereu prima...
 BOIANGIU : Pentru că dumneavoastră
 nu faceți destule eforturi, nu mun-
 ciți. Vom vorbi pe-ndelete în ședința
 trimestrială. Vom analiza atunci. Mai
 e cineva ?

PAȘTEANU ...Eu mă încadrez din
 mers !

BOIANGIU : Deocamdată îmi trebuiau
 datele concrete, să le comentez. Și
 le am ! Atunci, luna viitoare, ședință
 de analiză. Să fie anunțată la avizier.
 Vă mulțumesc.

(*Gong prelung. Intuneric complet. La
 reaprinderea luminii, cîțiva oameni din
 personalul scenei fac aranjamente pentru
 ședință. Pun masa prezidiului în diagon-
 nală, orientată spre una din culise, o
 acoperă cu catifea vișinie, aduc scaune,
 tava cu sticle de borviz, pahare. O fe-
 meie așază din loc în loc ghivece cu
 flori. Intră și Dorel, împingînd un pupi-
 tru masiv, cu podium cu tot. Îl așază
 lîngă arlechin, la unul din capetele me-
 sei. Cineva din oamenii prezenți : „Scau-
 ne mai aducem ?”*)

DOREL : Eu zic c-ajung... Dacă-s patru,
 cu al dînsului cinci... (*Femeii.*) Auzi,
 ia uitați, tanti Florica, dați ghiveciul
 ăla mai în stînga, că poate să-l ia
 cineva în picioare cînd intră... Așa !...
 Giorno !... Păi, noi sîntem gata. Nițică
 muzică să mai bag ca să-ncălzesc
 stația. Hîrbuită rău... La ce i-o fi
 trebuit și microfon... (*Îes toți. Hîrîi-
 turi, pocnete, apoi pornește muzica.*
*Intră Boiangiu mai palid, mai obo-
 sit, într-un costum nou, dar larg. Îl
 urmează Cei patru subalterni cu car-
 netele-n mîini. Se așază, vorbesc ceva
 între ei, privesc spre culisele unde-i
 adunarea.*)

PRIMUL SUBALTERN : Toate rîndurile
 astea din față, nu se puteau ocupa ?
 De ce v-ați dus tocmai în fund ?

AL TREILEA SUBALTERN : Fuga de
 răspundere... (*Dă să zimbească. dar
 cînd îl vede pe Boiangiu încrunțat,
 redevine țeapăn. Boiangiu face semn
 să fie oprită muzica. Trece la pupi-
 tru.*)

DOREL (*intră și-i mai așază o dată mi-
 crofonul. Boiangiu se scutură, îi spune
 ceva la ureche*) : ...N-are cum să fie,

tovarășul Boiangiu !... Cu ce ? ! Nu-i deschisă nici-o fereastră. (Iese.)

BOIANGIU : Tovarăși ! (Un val de muzică la difuzoare. Cei patru în panică. Zgomotul se-ntreține.) Tovarăși ! După cum ați fost anunțați, astăzi are loc analiza activității depuse de sectorul nostru pe trimestrul trecut. (Începe să citească.) Parte integrantă, mesageră a tradițiilor, mișcarea a înregistrat și la noi, de la an la an, o continuă dezvoltare, un progres evident, demonstrând astfel, încă o dată, nesecatele valențe, vigoarea, forța și dezvoltarea ei fără precedent. (Cei patru scriu incontinuu.) Tocmai de aceea, făcând o analiză temeinică a activității depuse, considerăm de datoria noastră să subliniem, în spiritul exigenței critice și autocritice ce ne caracterizează, rezultatele obținute și în acest sector, cu deosebire în trimestrul care a trecut, când s-a realizat o cotitură radicală, datorită unei orientări științifice mai ferme, unei folosiri mai bune a resurselor de care dispunem, a timpului nostru de lucru, fapt ce a dus la obținerea unor cote valorice neatînse vreodată aici, la doi. Astfel, apelînd la limbajul concret al cifrelor, dînd numai cîteva date concrete, vom arăta că, față de ritmul pe care-l avea mișcarea în trimestrul anterior, cînd stătea, în trimestrul la care ne referim, același ritm s-a dublat. (Din culise, mina lui Stănciugel îl atinge pe umăr. O vede cu coada ochiului. Soarbe din paharul cu apă. Precipitat.) Iată, tovarăși, un exemplu pilduitor care ne demonstrează cit s-a muncit ! Aceasta se datorește însă și faptului că, trebuie s-o recunoștem, am fost, tot timpul de cînd sint șef aici, la doi, prezent în mijlocul mișcării, în fiecare dintre firele, pîrghiile, arcurile... (Stănciugel a intrat. Îi spune ceva la ureche. Nu-l ascultă. În crescendo) ...pinioanele, șuruburile, piulițele, șabele, lagărele, biebele care constituie angrenajul acesta complex, măreț, a cărui viață o dau, a cărui viteză e mereu în creștere... năvalnică, nestăvilită fără de margini. (Stănciugel îl ia de brat. El se prinde de pupitrul, care-i însă mobil, și, așa, dispar în culise. Cei patru scriu netulburați. Se aude tot mai depărtat.)... Continuă creștere, bate mai viguros ca oricînd, neîncetat, i-auzi motorul... (Răcnet.) Mai încolo ? Și mai încolo ? La camera unu ? Eu ? Exclus ! Vreau Centrala. Tovarășul Pascu ! Alo ! (Apare Dorel, împingînd cu opinteli pupitrul, pe care-l pune la loc. Din spatele lui se ridică radios Pășteanu. Gustă din paharul cu apă, apoi reia lectura materialului

exact de unde a intrerupt-o Boiangiu, timp în care cei patru scriu înainte, ca și cum nimic nu s-ar fi întimplat.)

PAȘTEANU : ...prezent în mijlocul mișcării, în fiecare dintre firele, pîrghiile, arcurile, pinioanele, șuruburile, piulițele, șabele, lagărele, biebele care constituie angrenajul acesta complex, măreț, a cărui viață o dau, a cărui viteză e mereu în creștere, în continuă creștere, năvalnică, nestăvilită, fără de margini, bate mai viguros ca oricînd, neîncetat i-auzi motorul... Simți atunci cum te cuprinde mîndria justificată că ai contribuit și tu prin munca ta la mersul ei mai dinamic, la dezvoltarea ei neîntreruptă. Succesele obținute, însă, nu trebuie să ne satisfacă nici pe departe, nici pe deplin, sau să ne culce pe-o ureche, ele trebuie, din contră, să fie un imbold, și-n calitatea pe care o am, ca șef, aici, la doi, îmi propun să jalonez cîteva direcții a căror rezolvare este neapărat necesară și trebuie să ne preocupe îndeaproape. Prima măsura... (Între timp, zidul a coborît, iar tic-tacul accelerat al ceasului acoperă vorbele pe care Pășteanu le spune în continuare. Deasupra ultimei uși din stînga se aprinde inscripția luminoasă „Camera 1“.)

(La ridicarea zidului, în spațiul vizibil mai îngustat, atmosferă de chef. Pe biroul mai mic, mai șubred, peste colț de hîrtie albă, cîteva platouri cu gustări, sticle, pahare, fructe, pepsi. În glastră și cupe, flori. Cu ochii duși în fundul paharului, Boiangiu, evident mai marcat de întîmplări, îi ascultă pe cei cîțiva salariați care, adunați în jurul mesei, cîntă, fiecare cum poate.)

TOTI ...Fluier. fluieraș, doinitor doinaș / Născut în pădure, printre rugi de mure.

PRIMUL SUBALTERN Viers de veselie, cîntecul să-ți fie...

TOTI : Doinitor, doinaș, fluier de frunțaș...

PRIMUL SUBALTERN : Cîntă, cîntă iară, să vedem cum ară...

TOTI Pe ogorul mare mîndrele tractoare

PRIMUL SUBALTERN : Și să văd cum crește, crește și sporește...

TOTI În gospodărie, mîndră bogăție... La, la, la, la...

SECRETARA (întrînd cu un platou, îi se adaugă exuberantă, în pași de sirbă) : La, la, la, la, ...

BOIANGIU (trasare) : Dar dînsa cine mai e ?

AL DOILEA SUBALTERN : Cum, tovarășa Felicia, secretara noastră, v-am mai prezentat-o !...

BOIANGIU Seamănă cu... Extraordinar... sau este chiar...

SECRETARA (*inclină capul. Zimbând, îi întinde platoul*): Serviți!... De casă... Ceva delicios...

AL TREILEA SUBALTERN (*ușor grizat. Se ridică. Bate cu furculița într-un pahar*): Tovarăși! Avem plăcută ocazie să-l sărbătorim astăzi pe tovarășul Boiangiu, atît ca onomastică, cit și ca șef la noi, la unu, de unde știm că a pornit cu mulți, mulți ani în urmă și iată-l, după numeroase promovări, din nou aici, tovarăși, în mijlocul nostru, de unde a plecat. E un moment deosebit, un moment în care consider că se cuvine...

AL DOILEA SUBALTERN (*neatent, celui de-Al patrulea subaltern, peste Secretara care stă între ei*): Știi ce are fata asta frumos de tot în trăsăturile feței?... Vocea! O voce ca de violoncel...

AL TREILEA SUBALTERN (*bătînd cu furculița în pahar*): ...Vă rog!... Să-i urăm, deci, cum se obișnuiește, sănătate, viață lungă, putere de muncă... (*Ridică paharul.*) Propun pînă la fund!

SECRETARA (*se ridică*): Tovarășul Boiangiu, permiteți-mi o micuță atenție în numele colectivului. O fetiică de masă dulce, dulce de tot. Lucrată de mină... (*O desface.*) Poate nu vă pricepeți, sigur, bărbat, dar... (*se bagă în el*) ...observați modelul ...punct... linie... iar punct... e foarte migălos... S-o purtați sănătos! (*Se așază între Boiangiu și Al patrulea subaltern.*) Noroc! (*Subalternului.*) Dar dumneavoastră sinteți mut?

AL PATRULEA SUBALTERN: Se poate, domniță, de ce mă-ntrebați?

SECRETARA Pentru că aș prefera să-mi faceți curte fără mîini.

AL TREILEA SUBALTERN: Nu-mi place, nu prea se lucrează... Stau paharele pline. Mai multă viață, hai! (*Beau. Deodată, Al doilea subaltern se ridică în picioare, în timp ce ceilalți, cuprinși de un avînt subit, s-au prins de umeri în pasul unei bătăute.*)

TOȚI: Giu!... Giu!...

Boiangiu...

AL DOILEA SUBALTERN (*în picioare, cu o hîrtie în mîină*): ...Îl urăm sărbătorește / Astăzi tot ce își dorește!

TOȚI Boiangiu...

Giu!... Giu!...

AL DOILEA SUBALTERN: Împliniri cu sacu-o mie / Fiindcă toate-s cheazășie...

TOȚI: Giu!... Giu!...

Boiangiu...

AL DOILEA SUBALTERN: În domeniul afirmării / Tot mai amplă a mișcării / Care, cum s-a afirmat / Nu stă.

Merge ne-ncetat! / O auzi mereu cum bate...

TOȚI: Giu!... Giu!...

Boiangiu...

AL DOILEA SUBALTERN ...În rapoarte, referate / De-aia pe nerăsuflăte / Să golim acum paharul / Pînă n-o mai fi de loc, / Cum se spune, nici-un strop!

(*Beau. În cor.*) Și-altădată, și-altădata / O s-o facem și mai și mai... (*Continuă să cînte.*)

BOIANGIU (*legănîndu-se pe o melodie de marș, improvizată, întîi mormăit, apoi tot mai puternic, pînă-i acoperă*): Tig! Tigiding!... Tigiding!... tîng!... tîng!... Tigidi!... Tigidi!... Tigiding! (*Linște. Ceilalți ascultă, apoi, timid, încearcă să cînte și ei la fel.*)

BOIANGIU (*pumn în masă*): Nu-i așa!

Nu-i așa! Nu-l știți! Cîntecul mișcării! De unde să-l știți voi, micimănilor?... orbeților!... găinușelor! Ce-aveți voi cu mișcarea? Ce-aveți voi cu munca? Cu zbaterea, cu arderile, cu nesomnul pentru un referat, cu nopțile albe pierdute la materiale pînă în zori cînd, deodată, auzi cum încep să sune, să se lege, frazele, vorbele între ele, începe să curgă, mișcarea, să bată frumos, liniștită ca un motor gresat, ce știți voi despre emoția care te frămîntă: dacă nu-ți încap toate rubricile pe o coală și poți să-i strici mersul, dacă nu-ți intră o pătrățică, una singură, și aia-i tocmai totalul, ce știți voi din toate astea, ploșnițelor? Afară! Gata! Să nu vă mai văd! Am fost destul în mijlocul colectivului. Mi-am făcut datoria. Nu mai veniți decît cînd vă chem. Plecați! (*Ies cu toții. În urma lor.*) Balast! (*Se așază. Își mai toarnă un pahar. Beau.*)... 30 de ani. Chiar 30 de cînd am plecat. Ațiția sint. Cine credea c-o să mai ajung din nou pe-aici? Cît am muncit în tot acest timp, pe cine privește? Iată răsplata! Ce progrese uriașe am determinat, nu mai contează... Cine-și mai amintește cum nu mergea deloc, la-nceput?! Primele informări, rapoarte, cum nu sunau. (*Trece la oglindă.*) Pînă i-am dibuit eu firul și a început să curgă șuvoi, să simt pe umerii ăștia, tot mai vie, trepidația ei cea de azi, nestăvilită. M-au coborît tocmai aici, la unu? Ce dacă m-au coborît? Tot de mine depinde totul, tot eu sint ea! tot eu sint!... (*Rămîne cu ochii în oglindă. Se privește de-aproape. Speriat.*) ...Răsucit! Excluz! ...corpul meu... ochii mei... vii... răsucit... o grămadă ghemuită spre pămînt... broscu!... (*Ride.*) Ha, ha, ha, ha!... (*Spaimă.*) Nu-i nici-o glumă! Nu! Pătratul

- ăsta verzu e totuși fața mea! Spintecătura asta verzuie... (*Iși pipăie fața. Pumn puternic, în oglindă. Se aud cioburile. Ride.*) Ha, ha, ha, ha! Ba-i o glumă! (*Strigă.*) E o glumă! Fășteanu mi-a înlocuit oglinda! Trebuia să mă gindesc... (*Merge la birou. Apucă paharul cu mina tremurând. O siluetă îi toarnă. Uimit.*) Dumneata cine mai ești? Ce mai vrei? Până o să cunosc pe toți din biroul ăsta îmi trebuie vreme. Ce dorești? Mi-ai fost prezentat? V-am spus că...
- SILUETA** Mă cunoașteți foarte bine! Bine de tot, așa zice, dar, m-ați uitat, e drept...
- BOIANGIU** Pe dumneata? Nici nu cred că te-am văzut vreodată.
- SILUETA** Ba da. În tinerețe. Priviți-mă mai atent...
- BOIANGIU** ?!
- SILUETA** : Sînt chiar dumneavoastră. Tinăr, bineînțeles...
- BOIANGIU** : Eu? Ești tu?
- SILUETA** : Da! Cînd ați pornit-o pe culoar. Acum 30 de ani și mai bine. Așa arătați...
- BOIANGIU** Dacă ești eu, de ce-mi vorbești cu dumneavoastră?
- SILUETA** : Nu mai avem nimic comun. Erați falnic, increzător, încărcat de fulgere și de ifose, te treceau fiorii cînd se pronunța numele dumneavoastră... astăzi...
- BOIANGIU** : Astăzi, ce?
- SILUETA** : Nu vă supărați, sînteți de nerecunoscut cum vă bițiți purtînd tava, plin de trac în fața întîmplărilor care vă depășesc, ca un diletant pe o scenă de provincie, cu suflorul în cușca pieptului, asfixiat, fără...
- BOIANGIU** Să nu vorbești cu mine-așa, puștiule, auzi? Secătură! Ce dacă ești eu? (*Dă să se miște. Începe să se audă melodia cu o singură notă repetată. Silueta trece în lumină. Femeia, care a apărut între timp, îl privește cu zîmbetul ei fermecător. Boiangiu ia o pastilă. Se așază la birou. Bea un pahar. Se mai uită la ea.*) Persistă! (*Iși masează templele. Ridică din nou ochii. În fierbere.*) Deci, dumneata! Din nou! Dacă am să simt nevoia de plimbare, am să te chem eu cînd oi fi mai liber, acum, crede-mă...
- FEMEIA** : Imi pare rău... Niciodată nu vin cînd sînt chemată.
- BOIANGIU** : Ai socotit greșit!...
- FEMEIA** : Credeți? Nu mi s-a mai întîmplat pînă acum...
- BOIANGIU** : Zău, lungim vorba, și pe mine frige cămașa de-atîta...
- FEMEIA** Ce?
- BOIANGIU** : Treabă, tovarășa, treabă. Știți ce-i aia?
- FEMEIA** Și dumneavoastră ce aveți de făcut, ce-ați făcut?
- BOIANGIU** Mișcarea! Toată mișcarea asta pe care o vezi și-o auzi. Peste 1230 de materiale pînă acuma, dacă chiar vrei să-ți dau raportul, eu cu mina mea le-am redactat, 4000 de informări, scurte referate, precizări, propuneri, 3000 de note telefonice, dispoziții, telegrame, mii — că nici nu le mai știu numărul — de fișe, tabele, grafice, diagrame de toate mărimile, în toate culorile. Iată realizări!
- FEMEIA** ...Vă rog, poftiți! Să știți că și eu am treabă, mă grăbesc...
- BOIANGIU** Dar mi-e imposibil. E o nebunie. (*Se uită la ceas.*) Niciodată n-am plecat de la program așa de vreme... Și pentru ce? Asta-i curată barbarie să iei omul cu forța!...
- FEMEIA** : Gîndiți-vă bine. Eu vă invit la plimbare. Nu să ardeți pe rug, nu să fiți tras în țeapă, pus în ștreang, legat de coada callor porniți în galop... Nimic din toate astea... Afară, strălucitoare, lăcuită, trăsura mea v-așteaptă, numai arcuri și catifea. Veți urca, vă veți întinde comod și vom porni lin. Veți trece ușor pe străzi cunoscute, prin lumina primăverii, vom aluneca tot mai departe, ne vom pierde spre cîmpurile verzi...
- BOIANGIU** : Nu vreau! Înțelegeți? Nu!
- FEMEIA** Ei, asta-i chiar o prostie. Cum, nu vreți? Dar, la urma urmel, cine credeți că vă ntreabă?
- BOIANGIU** (*strigă*) : Mișcarea mă-ntreabă. Ea, în care bat, în care exist!
- FEMEIA** : Care mișcare? Dar totul stă, omule. E-ncremenit aici.
- BOIANGIU** (*tunet*) : Încremenit, ai zis? (*Ascultă încordat.*) Stă mișcarea? (*Ascultă din nou.*) Cum poți să spui „încremenit”? Te-ai înțeles cu toți, care va să zică. Sînteți împotriva mea. Dar nu mă cunoașteți încă, să știți! Eu sînt mai tare, da. De neînfruntat. (*Se repede la roțile pe care începe să le-nvîrtească, într-un scrișnet și scrișnit asurzitor.*) Auzi-o cum bate, privește-o, ... auzi-mă... minunează-te... ascult-o cum merge... bate ne-nctat... într-una, dezlănțuită, ascultați-o... năvalnică... mereu... Numai aici mă găsiți, aicea sînt, unde merge mișcarea, în clocotul ei, merge... (*Cercul mecanismului se-nchide cu zgomot, declanșînd zbirniitul strident al unei sonerii de ceas. Boiangiu se zbate ca într-o colivie, învîrtînd înainte cîteva roți și strigînd „merge mișcarea... mereu aici... merge mișcarea”, pînă ajunge la paletele unei mori de vînt pe care începe s-o rotească, dar cade fulgerat cu ea în brațe, trăgînd peste el o parte din angrenaj. Întineric total. Pe fondul*

soneriei, sunetii zurgălăilor și trapul cailor depărtându-se. Cînd luminile se reaprind, în spațiul îngustat, doimnește aceeași atmosferă de chef ca la începutul tabloului. Același grup de salariați cărora li s-a mai adăugat Dorel, trăgînd de un acordeon, plus încă două perechi, cîntă fiecare cum poate, adunați în jurul mesei, aceeași melodie.)

TOȚI Fluier, fluieraș, doinitor, doinaș... etc. etc.

(Pășteanu, pe locul lui Boiangiu, i-ascultă, mulțumit, cu o scobitoare în colțul gurii.)

SECRETARA (intră cu un platou, alăturindu-se grupului exuberant, în pași de sirbă): La, la, la, la, la, la, la, la! (Ii oferă lui Pășteanu.) Servii!... E de casă!... Ceva delicios!...

AL TREILEA SUBALTERN (ușor grizat. Se ridică. Bate cu furculița într-un pahar): Tovarăși!... Avem plăcuta ocazie să-l sărbătorim astăzi pe tovarășul Pășteanu, atît ca onomastică, cît și ca șef aici la noi, la unu, de unde știm că a pornit cu mulți, mulți ani în urmă, și, iată-l, după numeroase promovări, din nou aici, în mijlocul nostru, tovarăși, de unde a plecat. E un moment deosebit ca să zic așa, un moment în care consider că se cuvine...

AL PATRULEA SUBALTERN (a vorbit tot timpul în șoaptă cu Al doilea. Izbucnește): Fugi d-acilea! Femeile și elefanții nu uită niciodată. Ascultă-mă pe mine, că puteam să fiu jocheu, dacă...

AL TREILEA SUBALTERN (bătînd cu furculița în pahar): ...Vă rog! Să-i urăm deci, cum se obișnuiește, sănătate, viață lungă, putere de muncă... (Ridică paharul.): Propun pînă la fund!

SECRETARA (se ridică): Tovarășul Pășteanu, permiteți-mi o micuță atenție în numele colectivului. O fețică de masă, dulce, dulce de tot... (O desface.) Poate, nu vă pricepeți, sigur, bărbat. dar... (Se bagă în el.)... Observați modelul: ...punct... linie... iar punct... e foarte migălos... S-o purtați sănătos!...

(Se așază între Pășteanu și Al patrulea subaltern.)

PĂȘTEANU: Noroc! Sănătate (Bea.)

SECRETARA (celui de-Al patrulea subaltern): Dar dumneavoastră sinteți mut?

AL PATRULEA SUBALTERN: Nu, domnișă, v-am mai spus de-atîtea ori!...

AL TREILEA SUBALTERN: Nu-mi place, nu prea se lucrează... Stau paharele pline... Mai multă viață, hai!... (Al doilea subaltern se ridică în picioare, în timp ce ceilalți, cuprinși de un

avînt subit, s-au prins de umeri în pasul unei bătăute.)

TOȚI: ...Teanu, Teanu!...

Tov. Pășteanu!...

AL DOILEA SUBALTERN (în picioare, cu o hîrtie în mînd): ...Îi urăm sărbătorește / Astăzi, tot ce își dorește...

TOȚI ...Teanu!... Teanu!...

Tov. Pășteanu!...

AL DOILEA SUBALTERN ...Împliniri cu sacu-o mie!... / Fiindcă toate-s cheazăie!...

TOȚI ...Teanu!..., Teanu!...

Tov. Pășteanu!...

PĂȘTEANU (în picioare): ...Și-altădată, și-altădată, / O s-o facem și mai și mai lată... (I se alătură pe mai multe voci și ceilalți.)

DOREL (lasă acordeanul. După ce-și bea paharul): Dans! (Dă drumul unui casetofon. Muzică ritmică, veselă. Încep să danseze, din ce în ce mai dezlănțuit. Pășteanu îi privește, bine-dispus. Deodată, tresare. Scapă scobitoarea din colțul gurii. Duce mina la urechea stîngă. Și-o scutură. Apoi, la cea dreaptă. Ascultă. Și le scutură pe-amîndouă. Ascultă iar. Peste muzica sincopată a casetofonului, în ritmul căreia întregul grup continuă să danseze, începe să se audă melodia cu o singură notă obsedant repetată. Se distîng și zurgălăii.)

PĂȘTEANU (sare înspăimîntat de la masă. Răstoarnă sticlele, paharele. Oprește casetofonul. Stop cadru. Fiecare rămîne în poziția în care l-a prins întreruperea cîntecului. Ii cercetează pe rînd. Se repede la una din fetele care dansează): Dumneata! Ce cauți dumneata aici? Cum ai intrat? Ce vrei? Spune-mi!...

DOREL (partenerul ei de dans): E Felicia, tov. Pășteanu, tovarășa secretară, ce naiba? (Pornește casetofonul. Dansul reîncepe.)

PĂȘTEANU (trece la loc. Iși mai toarnă un pahar. Din nou, melodia începe să se suprapună muzicii. Aruncă paharul. Oprește casetofonul. Se repede la una dintre perechile care au rămas nemișcate. Fetei): Mă crezi prost? De unde ai apărut? Cum ai intrat?

AL PATRULEA SUBALTERN (care-i cu ea): Tovarășa Inculeț, colega noastră, lucrează aici de zece ani...

(Dă drumul casetofonului. Dansul se reia în forță.)

DOREL: „Damen tango!“ (Pășteanu se uită tot mai atîrît la chipurile care-i trec pe dinainte, într-o veselie crescîndă, în hohote de ris, sticle și pahare ciocnite. Ajunsă în fața lui, o femeie se desprinde din grup și-l face o reverență.)

FEMEIA: Dansați?! (N-așteaptă răs-

puns. Il atrage-n ritm. El o privește năuc, de jos în sus, copleșit de o spaimă tot mai mare. Ea-i răspunde cu un zimbet fermecător, trăgându-l în mijlocul petrecerii ajunse la paroxism. Melodia cunoscută se suprapune

tot mai distinct peste muzica cealaltă. în timp ce zidul coboară greoi, iar raza sputului se fixează pe ceasul al cărui tic-tac, odată cu nota obsedant repetată, răsună tot mai limpede, mai sacadat...)

C O R T I N A

Zig – zag prin publicații...

Revista „Ramuri”, hebdomadarul craiovean de apreciazabilă pondere în viața noastră culturală, publică în numărul său din 15 august 1982, printre alte materiale interesante, un interviu realizat de Gabriel Chifu cu poetul Adrian Păunescu, interviu incitant și emoționant prin multitudine, profunzimea și înalta temperatură ale idelilor. Desprindem o întrebare și un răspuns care privesc arta spectacolului :

— Vorbiți-mi, vă rog, despre raportul dintre arta de amatori și arta profesionistă. Cum se manifestă acest raport în cadrul Festivalului „Cîntarea României” ?

— Ar trebui să se manifeste, așa cum s-a precizat de la început, printr-o cooperare. Amatorii trebuie să fie marea pinză freatică prin care trebuie să țîșnească din cînd în cînd izvoarele arteziene, să se vadă marile valori. Trebuie

să fie acel freacănt continuu de spirit, acea neadormire în numele frumosului, binelui și adevărului, pentru asta însă trebuie competență. Cine își închipuie că poate îndruma, prin lipsă de competență, să se urce la volanul primei mașini și să încerce să meargă pe o șosea fără să știe să conducă. Nu se poate, se nasc imediat accidente fatale. Artă profesionistă, pe de altă parte, trebuie slujită cu mai multă pasiune. Remarc, din păcate, la unii intelectuali din artă profesionistă, o anumită credință că ei nu mai sînt utili, acum sînt amatorii la modă și acum facem și noi cîte un rolisor la teatru și așa mai departe. Nu se poate.

În același număr al revistei, într-un remarcabil articol intitulat „Limbaajul indistinct al criticii și murmurele distincte ale teatrului”, prestigiosul critic teatral Valentin Silvestru, după ce prezintă simpozionul internațional de teatrologie de la Novi Sad (R. S. F. Iugoslavia) și după ce expune amplu propriile-i opinii privitoare la evoluția teatrului în lume și la rolul criticii în analiza fenomenului teatral, încheie astfel :

„Așadar, ce i s-ar cere criticului de azi ? Să evalueze actul teatral nu din afara lui și numai cu tabla de valori preexistentă, ci dinăuntru, din universul particular al spectacolului și pe datele pe care acesta le oferă. Să traducă, în limba în care ni se adresează, spectacolul, ideogramele lui gestuale, simbolurile, sistemul de mituri, elemente ritualice, să pătrundă morfemele creației scenice — cum zice Grotowski — chiar dacă se delimitează de ceea ce i se oferă, delimitarea fiind — spre deosebire de respingerea primitivă și de plano — un gest inerent de personalitate. Și pe urmă, i se mai cere criticului să-și exprime adevărul său în așa fel încît să convingă cît mai multă lume și să supere cît mai puțină, ceea ce e foarte greu și deosebit de chinuitor ; îndeobște îi convingem pe puțini și-i supărăm pe mulți. De aici și rezultă, dealtfel, că dacă pentru critic raiul e teatrul, căci acolo își petrece el cele mai bune ceasuri ale vieții — infernul reîncepe mereu după căderea ultimei cortine, în fața hîrtiei albe“.